

Stockholms läns landsting
SLL Ekonomi och Finans

Underlag Mål och Budgetdirektiv 2010

PM 3 april, 2009

Innehåll

1. SAMMANFATTNING	3
2. BUDGETPROCESSEN	4
3. ÖVERGRIPANDE MÅL OCH STRATEGIER FÖR STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING	5
3.1 INLEDNING	5
3.2 ÖVERGRIPANDE UPPDRAG.....	5
3.3 STYRNING	5
3.4 VERKSAMHETSIDÉ	5
3.5 KÄNNETECKEN	5
3.6 PRIORITERADE MÅL	5
3.7 HUVUDSTRATEGIER	5
3.8 ÖVERGRIPANDE MÅL.....	6
3.8.1 Medborgarperspektivet.....	6
3.8.2 Ekonomiperspektivet.....	7
3.8.3 Medarbetarperspektivet.....	7
3.8.4 Kundperspektivet	7
3.8.5 Regionala utvecklingsperspektivet.....	8
3.8.6 Miljöperspektivet	8
3.8.7 Samhällsperspektivet.....	9
4. EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	10
4.1 MAKROPERSPEKTIV	10
4.1.1 Skatteintäktsprognos 2009-2011	13
4.2 MIKROPERSPEKTIV	19
5 SPECIFIKA MÅL OCH DIREKTIV FÖR STYRELSE OCH NÄMNDER	24
5.1 LANDSTINGSSTYRELSEN (LS).....	24
5.1.1 Ekonomi i balans.....	24
5.1.2 Ledande tillväxtregion.....	25
5.1.3 Nöjda kunder	26
5.1.4 Stolta medarbetare	26
5.1.5 Hållbar miljö	27
5.1.6 Nya Karolinska Solna (NKS)	27
5.2 REGIONPLANE- OCH TRAFIKNÄMNDEN (RTN)	28
5.3 HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN	29
5.3.1 Hälsö- och sjukvårdsnämnden (HSN)	31
5.3.2 TioHundranämnden (TioHN).....	33
5.3.3 Producentorganisationen	34
5.4 KOLLEKTIVTRAFIKEN	38
5.4.1 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)	39
5.4.2 Waxholms Ångfartyg AB (WÅAB).....	41
5.4.3 Färdtjänstnämnden (FtjN)	42
5.5 KULTURNÄMNDEN (KUN)	43
5.6 PATIENTNÄMNDEN (PAN).....	44
5.7 LOCUM AB	45
5.8 LANDSTINGSFASTIGHETER STOCKHOLM (LFS).....	45
5.9 LANDSTINGSREVISORERNA	46
6. BILAGOR	47
6.1 RESULTATRÄKNING 2010 – 2012	47
6.2 LANDSTINGSBIDRAG 2010 – 2012.....	48
6.3 RESULTATKRAV 2010 - 2012	49
6.4 INVESTERINGSPLAN 2010 - 2014.....	50
6.5 INTÄKTSSCENARIO	51

1. Sammanfattning

Denna PM är ett underlag för det politiska arbetet med budgetdirektiven för 2010. Dokumentet har delvis förändrats, jämfört med tidigare år, med syftet att förstärka den övergripande mål-styrningen. Medarbetare inom Stockholm läns landsting är i behov av en tydlig och uppföljnings- bar styrning för att kunna bidra till kvalitet och effektivitet. En tydligare beskrivning av upp-draget och dess mål skulle kunna bidra till ökad kännedom om Stockholms läns landsting, både dess demokratiska roll och de tjänster landstinget erbjuder. Den föreslagna formen för direktiven är tänkt att gälla även för kommande Mål och budget, för att med hjälp av en gemensam och samordnad struktur skapa tydlighet in i verksamheten och därmed också till invånare och intressenter.

Inga politiska prioriteringar är gjorda, med undantag från att fördelning av landstingsbidragen/tillskotten samt enskilda resultatkrav bygger på de av fullmäktige beslutade i budget 2009.

I budgeten för år 2009 med planåren 2010 och 2011 lyfts följande övergripande mål fram:

- Förbättra tillgängligheten och kvaliteten inom hälso- och sjukvården
- Förbättra kollektivtrafikens tillförlitlighet.
- Säkerställa en ekonomi i balans.

Förutsättningarna år 2010, med utgångspunkt i planår 2010 i budget 2009, är sammanfattningsvis följande:

- För att uppnå en budget i balans och klara de finansiella målen krävs förändringar jämfört med detta underlag.
- Landstingsskatten är sänkt med 12 öre.
- Avgifter och taxor har hållits oförändrade.
- Underlaget baserar sig på en uppräknig av de av fullmäktige beslutade landstingsbidragen /tillskotten i budget 2009 med 2,3 % för år 2010.

3. Övergripande mål och strategier för Stockholms läns landsting

3.1 Inledning

Stockholms läns landsting är den övergripande politiska organisationen i Stockholms län. Landstinget leds av det folkvalda landstingsfullmäktige och finansieras till största delen via landstingsskatten. Som fullmäktiges främsta styrmedel beskriver mål- och budgetdokumentet vad verksamheterna, inom ramen för de ekonomiska förutsättningarna, förväntas uppnå under kommande år.

3.2 Övergripande uppdrag

Stockholms läns landsting har ansvar för den offentligt finansierade hälso- och sjukvården i Stockholms län. Landstinget ansvarar också för kollektivtrafiken och regionplaneringen i länet.

3.3 Styrning

Landstinget styrs ytterst av länets invånare. Det sker i allmänna val till landstingsfullmäktige vart fjärde år. Landstingsfullmäktige fattar beslut av övergripande och principiell natur. I landstingets nämnder och bolag fattas beslut om hur fullmäktiges mål ska uppnås, det vill säga hur uppdragen ska genomföras. Landstingsstyrelsen leder och samordnar arbetet.

3.4 Verksamhetsidé

Med fokus på individen erbjuder Stockholms läns landsting hälso- och sjukvård och resande av hållbar och hög kvalitet. Regional planering, forskning och utbildning medverkar med samma höga ambition till en sund samhällsutveckling.

3.5 Kännetecknen

Den verksamhet som bedrivs i egen regi eller på uppdrag av Stockholms läns landsting ska kännetecknas av Öppenhet – Kompetens – Pålitlighet.

3.6 Prioriterade mål

I fullmäktiges beslut om budget 2009 anges ett antal förutsättningar för planåret 2010. Följande övergripande mål lyfts fram:

- Förbättra tillgängligheten och kvaliteten inom hälso- och sjukvården
- Förbättra kollektivtrafikens tillförlitlighet
- Säkerställa en ekonomi i balans

3.7 Huvudstrategier

Som medel för att uppnå målen har ett antal huvudstrategier valts ut.

Målstyrning - Tydlig målstyrning som bygger på förtroende och ansvarstagande, och som skapar resultat

2009-04-03

Utveckling - Fokus på ständiga förbättringar samt utveckling och forskning för ökad kvalitet, säkerhet och konkurrenskraft

Samordning - Samordning och standardisering där det höjer kvaliteten och ökar effektiviteten

Dialog - Dialog som bidrar till goda relationer internt och med omvärlden, som tydliggör mål och uppdrag samt skapar delaktighet och förtroende

3.8 Övergripande mål

För att styra verksamheterna i riktning mot de av fullmäktige prioriterade målen ska följande perspektiv beaktas:

- Medborgarperspektivet
- Ekonomiperspektivet
- Medarbetarperspektivet
- Kundperspektivet
- Regionala utvecklingsperspektivet
- Miljöperspektivet
- Samhällsperspektivet

De valda indikatorerna för varje övergripande mål ska indikera grad av måluppfyllelse.

3.8.1 Medborgarperspektivet

Mål: Nöjda medborgare

Indikatorer

Ett övergripande mål för Stockholms läns landsting är att medborgarna är nöjda med verksamheten. För närvarande mäts detta genom två indikatorer för 2010 och för hälso- och sjukvården är detta att;

- andelen av befolkningen som har stort förtroende för vården ska öka. (Andel nöjda medborgare år 2008 var 66 procent)¹

Motsvarande för trafiken är att;

- andelen av befolkningen som är nöjda med kollektivtrafiken ska förbättras. (Andelen nöjd kund i allmänheten år 2008 var 61 procent)²

¹ Källa: Vårdbarometern 2008

² Källa: Svensk Kollektivtrafik, Kollektivtrafikbarometern, avser telefonintervjuer där invånarnas inställning till kollektivtrafiken mäts

3.8.2 Ekonomiperspektivet

Mål: Ekonomi i balans

Indikatorer

Det övergripande målet är att möta medborgarnas behov och samtidigt ha en ekonomi i balans. Följande fyra långsiktiga finansiella mål har fastslagits av landstingsfullmäktige som stöd i att nå det övergripande målet om god ekonomisk hushållning och utgör de indikatorer som följs upp:

- *Resultat:* Att resultatet är i balans med hänsyn tagen till ej resultatförda kostnader och att realkapitalet bibehålls.
- *Finansiering:* Reinvesteringar självfinansieras till 100 procent.
- *Skuldsättning:* Att lånefinansiering endast används för att finansiera investeringar.
- *In- och utbetalningsströmmar:* Att betalningsberedskapen motsvarar minst 21 dagars genomsnittliga driftskostnader.

3.8.3 Medarbetarperspektivet

Mål: Stolta medarbetare

Indikatorer

Landstinget ska vara en konkurrenskraftig arbetsgivare som förmår rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare. Det personalstrategiska arbetet har sin grund i och utgår från värderingar som anges i landstingets övergripande styrdokument.

I det långsiktiga arbetet för att utveckla det personalstrategiska arbetet ur ett verksamhetsperspektiv är landstingets medarbetarundersökning ett av flera verktyg. Det övergripande målet följs upp med följande indikator:

- Medarbetarindex, som är det samlade värdet för koncernen, ska öka till minst 73.(Medarbetarindex för SLL år 2008 var 72)³

3.8.4 Kundperspektivet

Mål: Nöjda patienter och resenärer

Indikatorer - Vård

Det övergripande och långsiktiga målet är att utifrån befolkningens behov ansvara för att en kvalitativ god vård ges till länets innevånare, vilket även innefattar en patientsäker och tillgänglig vård. För närvarande mäts detta med följande indikator:

- Andelen av patienterna som besökt vården och värderat den 4-5 på en femgradig skala ska öka.(Andel 2008 var 82 procent)⁴

³ Källa: SLL:s Medarbetarenkät

2009-04-03

Indikatorer - Trafik

Det övergripande målet 2010 för trafikverksamheten är att fortsätta förbättra tillförlitligheten och verka för fler och mer nöjda kunder. För närvarande mäts detta genom indikatorn nedan:

- Kollektivtrafiken ska levereras med hög kvalitet - Tillförlitligheten ska förbättras med bättre punktlighet och mäts genom "Kunder i tid".⁵

3.8.5 Regionala utvecklingsperspektivet

Mål: En ledande tillväxtregion

Indikatorer

Landstinget ska bidra till att länet utvecklas som en öppen och tillgänglig region, en ledande tillväxtregion, en region med god livsmiljö och en resurseffektiv region, dvs. i enlighet med de mål som ligger till grund för arbetet med den regionala utvecklingsplanen (RUFSS 2010). Planen utgår från visionen att regionen ska vara Europas mest attraktiva storstadsregion. Den nya regionala utvecklingsplanen planeras bli antagen av Landstingsfullmäktige under våren 2010 och tas fram i samråd med kommuner, näringsliv och andra aktörer i regionen.

Indikatorer för uppföljning av den regionala utvecklingsplanens mål utvecklas i RUFSS-arbetet. Men tills detta utarbetats ska nedanstående indikator följas upp:

- Skatteunderlagets⁶ årstaktsutveckling i länet ska vara lika hög eller högre än riket/övriga riket. (Prognos 2008: 5,9 procent)

3.8.6 Miljöperspektivet

Mål: Hållbar miljö

Indikatorer

För miljöarbetet inom Stockholms läns landsting finns mätbara mål i det av landstingsfullmäktige beslutade miljöpolitiska programmet, Miljö Steg 5, som gäller 2007-2011. År 2010 är ett mycket viktigt år för miljöprogrammet för att Miljösteg 5 ska kunna uppnås.

- Samtliga bolag och förvaltningar ska arbeta för att uppfylla målen i Miljö Steg 5.

⁴ Resultat 2008: (Riket: 82) Källa: Värdbarometern, SKL

⁵ Resultat 2008 SL, WÅAB, FtjN: 86, 84, resp. 93, Mål 2010: 92, 80 resp 90. Källa: SLL:s trafikenheter

⁶ Skattunderlag innebär de beskattningsbara förvärvsinkomster som fastställts vid taxeringen. Källa: SKL, Riket 2008: 5,0 procent vs 2007

3.8.7 Samhällsperspektivet

Mål: God hälsa och pålitlig infrastruktur

Indikatorer

Målet är att medborgarna i samhället ska ha en god hälsa och att en pålitlig infrastruktur ska erbjudas. Landstingets insatser kan endast bidra till att uppnå detta mål men slutligen är det flera andra faktorer som påverkar resultatet. För närvarande mäts detta genom två indikatorer vars inriktningsmål för 2010 är att;

- Andelen i befolkningen som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra ska öka.⁷
- Tillförlitligheten förbättras med bättre punktlighet. (detaljindikatorer se respektive enhet)⁸

⁷ Resultat 2008 79 %. Källa: Värdbarometern 2008

⁸ Källa: SLL:s trafikenheter

4. Ekonomiska förutsättningar

I det följande presenteras först vilka effekter som brukar uppstå vid finansiella kriser. Därefter följer en beskrivning av den makroekonomiska situationen och skatteunderlagets samman-sättning. Avslutningsvis presenteras en prognos för skatteintäkternas utveckling de kommande åren och ett antal möjliga utvecklingsscenarier.

Fokus ligger genomgående på budgetåret 2010 samt planeringsåren 2011 och 2012.

4.1 Makroperspektiv

Ekonomiska effekter av en finansiell kris

Sedan ett och ett halvt år har den globala ekonomin befunnit sig i en internationell finanskris. Ingen finanskris är den andra helt lik men det finns ändå vissa kännetecken. Finansiella kriser tenderar att ha långvariga effekter på bland annat arbetslöshet, statsbudget och bruttonational-produkttillväxt, BNP, vilket gör bedömningarna kring budget och planeringsåren 2010 till 2012 ovanligt osäkra.

I en ekonomisk forskningsrapport⁹ analyseras ett 15-tal finansiella krisers efterverkningar på den reala ekonomin. Forskarna redogör för hur några centrala parametrar i genomsnitt utvecklas i samband med en finanskris:

- Arbetslösheten stiger med totalt 7 procent över en period av knappt fem år
- Ackumulerad statsskuld försämras reallt med i snitt 86 procent över en period av cirka tre år
- BNP per capita faller reallt med totalt cirka 9 procent över en period av knappt två år
- Huspriserna faller reallt med totalt 35 procent över en period av sex år
- Aktiemarknaden faller reallt med 56 procent under tre och ett halvt år

Studeras utfallen av ovan variabler för USA kan konstateras att den amerikanska arbetslösheten har stigit med 3,4 procent på drygt ett år, statsskulden har reallt försämrats med cirka 18 procent sedan sommaren 2008, real BNP per capita minskade med cirka 1,8 procent bara under det fjärde kvartalet, huspriserna har fallit med reallt med cirka 30 procent på två och ett halvt år, aktieindex har fallit med drygt 50 procent på ett och ett halvt år. Variablerna har utvecklats i den riktning som rapportens författare har förutspått. Redan ligger huspriserna och aktiekurserna nära den historiskt sett genomsnittliga försämringen.

Sverige är en liten öppen ekonomi som är beroende av exportmarknaderna. Eftersom USA:s BNP utgör cirka en tredjedel av den globala ekonomin och eftersom det var där som krisen började anser många ekonomer att utvecklingen i USA måste vända innan den globala ekonomin ska återhämta sig.

⁹ Källa: The Aftermath of Financial Crises, Reinhart, Carmen M., och Rogoff., Kenneth S, 2008. (Paper prepared for presentation at the American Economic Association meetings in San Francisco, Saturday, January 3, 2009)

2009-04-03

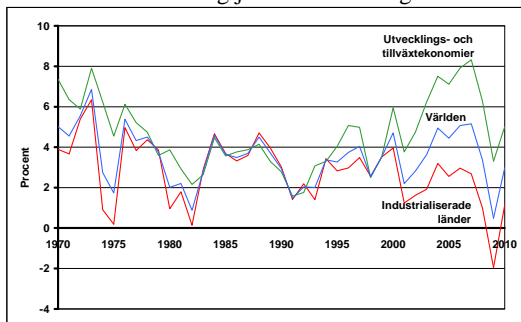
Makroekonomisk utveckling

Den globala tillväxten bedöms uppgå till en halv procent 2009 enligt Internationella valutafonden, IMF. Det är den lägsta tillväxttakten sedan andra världskriget.

Världsekonomin utveckling de senaste åren kan illustreras av de två diagrammen nedan. I diagrammet till vänster redovisas tillväxten i BNP, perioden 1970 till 2010. I det högra diagrammet illustreras utvecklingen inom industriproduktionen och varuhandeln det senaste decenniet.

Bruttonationalprodukt

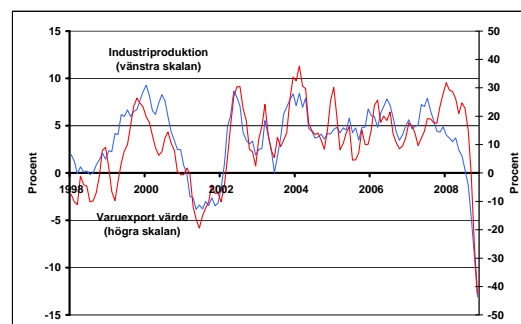
Procentuell förändring jämfört med föregående år

Källa: IMF, World Economic Outlook, 28 januari 2009

Industriproduktions- och varuhandelstillväxt

Tremånaders värden

Källa: IMF, World Economic Outlook, 28 januari 2009

De industrialiserade ekonomiernas BNP-tillväxt förutses bli negativ 2009, vilket framgår av diagrammet till vänster. Försämringen förklaras i första hand av att situationen på de finansiella marknaderna är fortsatt ansträngd. Framtidsutsikterna för de så kallade utvecklings- och tillväxtekonomierna visar på den lägsta ekonomiska tillväxten sedan slutet av 1990-talet. Sammantaget bedöms världsekonomin växa något 2009, men prognosen anses vara mycket osäker.

Sveriges BNP minskade 2008 med 0,2 procent jämfört med 2007, vilket är svagare än i både Euroområdet och USA. Minskade varulager och minskad inhemsk efterfrågan och efterfrågan från utlandet bidrog till den negativa BNP-utvecklingen.

Regeringar och centralbanker runt om i världen har försökt att stävja den pågående utvecklingen och avvärja finansiell kris och lågkonjunktur. Flera ekonomiska stimulanspaket har lagts fram och fristående och samordnade sänkningar av styrrentan har genomförts i försök att tillhandahålla likviditet och skapa tillit till det finansiella systemet.

Förutsättningarna för och förväntningarna om den svenska ekonomins utveckling 2010 präglas alltså av det senaste årets turbulenta utveckling på de finansiella marknaderna. I tabellen nedan redovisas en sammanställning av prognoser från olika prognosinstitut.

2009-04-03

Prognosjämförelse 2010

Utvalda nyckeltal och prognosinstitut, procentuell förändring från föregående år

Prognosinstitut	SKL	SEB	Riksbanken	LO	Swedbank	KI
Publiceringsvecka	2009:08	2009:08	2009:07	2009:06	2009:04	2008:51
Försörjningsbalansen						
BNP	1,8	0,4	1,7	2,3	0,8	1,9
Hushållens konsumtion	1,9	0,8	1,9	2,4	1,5	2,6
Offentlig konsumtion	1,0	1,5	0,8	1,8	1,7	1,8
Bruttoinvesteringar	2,0	-2,6	-1,2	1,3	-3,0	0,1
Lagerinvesteringar	0,2	0,0	-0,2	-0,1	0,0	-0,1
Export	3,0	0,5	3,2	2,4	2,0	4,0
Import	3,9	0,3	1,4	1,6	1,8	4,1
Nyckeltal						
Industriproduktion		0,5		2,7	1,2	1,4
Timlön	2,3	2,0	2,9		3,0	3,0
Konsumentprisindex, årsgenomsnitt	1,2	0,4	1,6	1,5	1,2	0,4
Real disponibel inkomst	1,6	1,4	0,3	2,2	2,0	2,3
Relativ arbetslöshet	9,6	10,2	9,1	8,5	9,5	9,0
Offentligt finansiellt sparande		-6,0	-2,6		-2,6	-2,5

SCB publicerade i slutet av februari uppgifter om Sveriges BNP för sista kvartalet och helåret 2008. I samband med publicering reviderades även utvecklingen de tre första kvartalen 2008 liksom helåret 2007 ner. Vidare har Konjunkturinstitutet, KI, den sista mars publicerat en ny prognos för den svenska ekonomins utveckling. I prognosen reviderar KI sin bedömning av BNP för 2009 från december 2008 med tre procentenheter, från -0,9 till -3,9 procent. BNP-utveckling 2010 revideras ner med en procentenhet, från 1,9 till 0,9 procent. Effekten på tillväxten 2010 till följd av att tillväxten 2008 reviderats ner är inte inarbetad i de prognoser som redovisas i tabellen. Revideringarna innebär en ökad risk för att skatteunderlaget kommer att minska som en följd av att BNP räknat i absoluta tal är lägre än prognosinstituten antagit, och kommer sannolikt att ge ett negativt bidrag i SLL:s nästa skatteintäktsprognos.

Utvecklingen på arbetsmarknaden har gjort att gapet mellan faktisk sysselsättning och den sysselsättning som bedöms vara möjlig givet Riksbankens prisstabilitetsmål har vidgats, vilket är negativt. AMS varselstatistik visar på en fortsatt negativ sysselsättningsutveckling under 2009 och risken för att bli arbetslös har ökat enligt KI:s hushållsenkät.

Ur ett skatteintäktsperspektiv råder det enighet bland prognosinstituten om att den relativa arbetslösheten¹⁰ kommer att öka liksom att timlönerna kommer att utvecklas i lägre årstakt 2010 jämfört med 2009 och 2008, vilket påverkar skatteunderlaget negativt.

¹⁰ Relativa arbetslösheten = Antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften

2009-04-03

Det offentliga finansiella sparandet bedöms av flertalet bedömare minska successivt med i storleksordningen fem procentenheter i årstakt över tre år, från ett överskott på två procent 2008 till ett prognostiserat underskott på tre procent 2010.

Mer positivt ur ett landstingsperspektiv är att lägre räntor, sjunkande energipriser och svagare allmän efterfrågan kan leda till lägre prisökningar 2009 men även 2010. Konsumentprisindex, KPI, bedöms öka med 1,2 procent i årstakt 2010 jämfört med 0,4 procent 2009 enligt Sveriges kommuner och landsting, SKL februari 2009.

Skatteunderlaget

Skatteunderlaget följer den samhällsekonomiska utvecklingen och utgörs av individernas beskattningsbara arbetsrelaterade inkomster. Större delen av skatteunderlaget består av löneinkomster. Dessa kan antingen öka genom att antalet arbetade timmar ökar och/eller höjda löner (timlön).

I ett läge med oförändrat antal arbetade timmar påverkas storleken på skatteunderlaget av hur lönerna utvecklas. Detta beror på att löneinkomster utgör merparten av skatteunderlaget och att de sociala ersättningarna, som exempelvis pensioner, i det långa loppet följer den allmänna löneutvecklingen. Eftersom landstingens kostnader till största del består av löner är inte stigande lönenivåer något som i reala termer höjer skatteunderlaget annat än marginellt. Förklaringen till detta är att landstingets kostnader för och intäkter från ett relativt sett högre löneläge i normalfallet ökar i samma takt som lönerna i skatteunderlaget.

Stigande sysselsättning leder däremot mer påtagligt till att det skapas ett ökat utrymme och att skatteintäkterna då ökar i reala termer trots oförändrat skatteuttag. Om lönerna i landsting ökar långsammare än inom övriga sektorer kan skatteunderlaget öka reallt, även med oförändrad sysselsättning.

I reala termer bedöms skatteunderlagets ökningstakt minska från cirka en procent 2008 till i stort sett vara oförändrad (noll) 2010.

4.1.1 Skatteintäktsprognos 2009-2011

I detta avsnitt presenteras utsikterna för SLL:s samlade skatteintäkter¹¹ de kommande åren. Prognosen bygger på underlag från bland annat Sveriges kommuner och landsting den 19 februari 2009, Statistiska centralbyrån, SCB, och regeringskansliet.

Samlade skatteintäkter

De samlade skatteintäkterna 2010 beräknas till 53 560 miljoner kronor, vilket är en ökning med 572 miljoner kronor eller 1,1 procent jämfört med 2009. De därpå följande åren beräknas skatteintäkterna öka i en mer gynnsam takt.

Den relativt måttliga ökningen av de samlade skatteintäkterna mellan 2009 och 2010 förklaras till största del av lägre förväntade skatteintäkter. Att skatteintäkterna väntas bli lägre följer av två anledningar; dels av att skattesatsen planeras sänkas med 0,12 procentenheter, dels av att skatteunderlagstillväxten framöver väntas bli svag.

¹¹ Det vill säga skatt på inkomster från arbete, generella bidrag staten samt avgifter och bidrag till det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

2009-04-03

De generella statsbidragen bedöms öka med 3,1 procent jämfört med 2009 till följd av att bidraget för läkemedelsförmånen och bidraget för minskad sjukfrånvaro ökar. Avgiften till systemet för kommunalekonomisk utjämning bedöms minska med 5,1 procent jämfört med 2009, vilket främst förklaras av att regleringsbidraget ökar.

De beräkningar av skatteintäkterna som redovisas i tabellen nedan baseras i enlighet med Stockholms läns landstings budget för 2009 på skattesatsen 11,98 procent per år för perioden 2010 till 2012. Detta innebär en 0,12 procentenheter eller 12 öre per skatte-krona lägre skatteuttagsnivå jämfört med i dag.

Samlade skatteintäkter perioden 2008 till 2012

Mkr	Bokslut 2008	Budget 2009	Prognos 2009	Direktiv 2010	Prognos 2011	Prognos 2012
Summa skatteintäkter	47 819	50 023	49 508	49 869	52 137	55 716
Generellt statsbidrag*	4 575	4 595	4 738	4 884	4 785	4 895
Kommunalekonomisk utjämning	-1 186	-1 315	-1 257	-1 192	-1 392	-1 742
Samlade skatteintäkter	51 209	53 303	52 989	53 560	55 530	58 869
Skattesats	12,10	12,10	12,10	11,98	11,98	11,98

* I det generella statsbidraget ingår bidrag för läkemedelsförmånen och bidrag för minskad sjukfrånvaro.

Källa: SKL februari 2009 samt egna beräkningar

Skatteintäkterna 2011 och 2012 bedöms öka med 3,7 respektive 6,0 procent i årstakt, vilket förklaras av en förväntad högre skatteunderlagstillväxt och av att skattesatsen är oförändrad.

Nedan redovisas prognosen för skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning som tillsammans utgör de samlade skatteintäkterna.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna påverkas som nämnts av påverkbara och opåverkbara faktorer. En påverkbar faktor är landstingsskattesatsen. Beslut om nästkommande års skattesats fattas slutgiltigt av landstingsfullmäktiges ledamöter i november. Flertalet faktorer kan dock i det korta perspektivet tillskrivas den senare kategorin, som skatteunderlags- och befolkningsutvecklingen.

Beräkningarna i föreliggande skatteintäktsprognos grundar sig på SKL:s prognos för skatteunderlagets utveckling. De preliminära skatteintäkterna 2009 räknas upp med de uppräkningsfaktorer regeringen anslår i Budgetpropositionen för 2009¹².

I tabellen nedan presenteras olika prognosinstituts bedömning av skatteunderlagets utveckling i riket perioden 2008 till 2012.

¹² Budgetpropositionen avser Prop. 2008/2009:1

2009-04-03

Årstakt, procent	2008	2009	2010	2011	2012	Ack. 2008-2011
SKL, feb 2009	5,0	2,3	1,6	3,7	6,0	13,2
Reg., jan 2009*	5,9	3,4	2,4	3,9		16,5
ESV, dec 2008	5,6	2,6	1,7	3,5	3,9	14,0
SKL, dec 2008	5,3	2,8	2,9	3,9	4,7	15,7

* Åtgärder för jobb och omställning, prop. 2008/09:97.

Källa: SKL, regeringen, ESV samt egna beräkningar, februari 2009

Skatteunderlaget i riket ökade i fjol med 5,0 procent i årstakt enligt SKL:s februari-prognos år 2009. Prognosen för 2009 och 2010 visar på en jämförelsevis lägre ökningstakt, 2,3 respektive 1,6 procent i årstakt. Från och med 2011 bedöms tillväxttakten i skatteunderlaget öka.

I likhet med i fjol frångick SLL RKR:s rekommendation om uppräknings av skatteunderlagets utveckling med hänvisning till försiktighetsprincipen. Detta till följd av att Skatteverket, som sammanställer underlag för arbetsgivaravgifter, presenterade nya uppgifter om inkomståret 2008. Underlaget för arbetsgivaravgifter minskade med en halv procent jämfört med samma månad 2007. För helåret 2008 innebär det att SKL:s prognos för skatteunderlagets utveckling skrivits ner med fyra tiondelar av en procentenhet, från 5,3 till 4,9 procent, allt annat lika.

Den främsta orsaken till att SKL:s skatteunderlagsprognos är lägre än regeringens och Ekonomistyrningsverkets, ESV, är att SKL räknar med en svagare sysselsättningsutveckling och lägre löneökningstakt.

SKL och ESV:s prognos skiljer i uppfattningen om antal arbetade timmar 2008. Regeringen prognostiserar en jämförelsevis större ökning av sjuk- och föräldraförsäkring, arbetsmarknadsersättningar och pensioner än vad SKL gör. Skillnaden förklaras delvis av att regeringen i prognosen inte beaktat effekten av den så kallade bromsen i pensionssystemet. I slutet av perioden förutser SKL både större sysselsättningsökning, högre löneökningar och snabbare ökning av pensionsinkomsterna än ESV gör.

I slutet av april månad kommer SKL att presentera en ny prognos för skatteunderlagets utveckling, i vilken regeringens förslag i 2009 års ekonomiska vårproposition, prop. 2008/2009:100, kommer att inarbetas.

Generella statsbidrag

Av tabellen nedan framgår prognosen för de generella statsbidragen perioden 2009 till 2012.

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009	Direktiv 2010	Prognos 2011	Prognos 2012
Bidrag för läkemedelsförmånen	4 442	4 442	4 585	4 682	4 785	4 895
Bidrag för minskad sjukfrånvaro; fast del	53	54	54	54		
Bidrag för minskad sjukfrånvaro; rörlig del	80	99	99	148		
Summa generella statsbidrag	4 575	4 595	4 738	4 884	4 785	4 895

Källa: Egna beräkningar, februari 2009

2009-04-03

Statsbidraget för läkemedelsförmånen syftar till att ge landstingen förutsättningar att förskriva ändamålsenliga och säkra läkemedel till den enskilde medborgaren. Anslagsnivån förhandlas fram av SKL och Socialdepartementet. Förhandlingar om anslagsnivå för 2009 är avslutade och har fastställts genom regeringsbeslut den 20 mars i år. Överenskommelsen är tvåårig och gäller för 2009 och 2010. År 2009 erhåller landstingen 22,4 mdkr, vilket är en ökning med 800 mkr eller 3,7 procent jämfört med i fjol. 2010 uppgår statsbidraget till 23,2 mdkr.

I överenskommelsen ingår även en vinst- och förlustmodell. Om kostnaderna för förmåns- och slutenvårdsläkemedel ökar med mer eller mindre än 3 procent per år från 58,1 mdkr (det vill säga under 56,3 respektive över 59,8 mdkr) delar staten och landstingen på det över-/underskjutande beloppet.

Med anledning av att regeringen ökat anslaget och av att utfallet i behovsmodellen och solidariska finansieringen 2009 är högre än beräknat väntas SLL erhålla ytterligare cirka 124 mkr 2010 och 57 mkr 2009 jämfört med vad som redovisas i tabellen ovan. Även planåren 2011 och 2012 påverkas positivt.

Bidraget för minskad sjukfrånvaro som har utgått sedan 2006 har förlängts till 2010. Bidraget består av två delar, en fast och en rörlig del. Den fasta delen uppgår till 250 miljoner kronor och fördelas efter antalet länsinvånare den sista juni. Den rörliga delen bestäms av hur mycket antalet sjukpenningdagar i länet minskar under året. Takbeloppet för den rörliga delen uppgår till 750 miljoner kronor för sektorn. Regeringens ambition är att under 2010 se över bidragets utformning, vilket är orsaken till varför det inte finns någon prognos för detta bidrag efter 2010. Bidraget för minskad sjukfrånvaro beräknas uppgå till 202 miljoner kronor år 2010.

Kömiljarden redovisas som ett specialdestinerat statsbidrag i enlighet med SKL's rekommendation.

Systemet för kommunalekonomisk utjämning

Riksdag och regering har en övergripande ambition att ge kommuner och landsting likvärdiga ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet som kommunsektorn ansvarar för. Inom ramen för det kommunalekonomiska utjämningssystemet hanteras de medel regeringen tillskjuter samt de medel som omfördelas mellan kommuner respektive mellan landsting.

I tabellen nedan redovisas prognosen över de olika delarna inom systemet för kommunal-ekonomisk utjämning.

2009-04-03

Kommunalekonomisk utjämning, bidrag och avgifter 2008 till 2012

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009	Direktiv 2010	Prognos 2011	Prognos 2012
Inkomstutjämningsavgift	-2 090	-2 276	-2 209	-2 199	-2 293	-2 445
Kostnadsutjämningsavgift						
Regleringsavgift						-52
Summa avgifter till utjämningen	-2 090	-2 276	-2 209	-2 199	-2 293	-2 496
Inkomstutjämningsbidrag						
Kostnadsutjämningsbidrag	720	720	722	732	743	754
Regleringsbidrag	184	241	230	275	159	
Summa bidrag från utjämningen	904	961	952	1 007	901	754
Summa utjämning	-1 186	-1 315	-1 257	-1 192	-1 392	-1 742

Källa: SKL februari 2009, SCB december 2008 samt egna beräkningar

Prognosen för 2010 visar på att SLL kommer att betala en avgift till systemet motsvarande 1 192 miljoner kronor, vilket är 65 miljoner kronor lägre jämfört med 2009. Förändringen beror dels på högre reglerings- och kostnadsutjämningsbidrag, dels lägre inkomstutjämningsavgift.

I det kommunalekonomiska utjämningsystemets kostnadsutjämningsdel utjämnas för opåverkbara och kostnadsdrivande skillnader mellan landsting. Dessa kan exempelvis orsakas av skillnader i demografisk sammansättning eller av att kostnaden för att producera en viss service skiljer sig åt mellan landsting. Inga förändringar väntas ske inom denna del.

Regleringsposten används för två ändamål. Dels regleras skillnaden mellan statens anslag till och eventuella kostnader¹³ för systemet. Dels hanteras förändringar i ansvars-/uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunsektorn (enligt finansieringsprincipen). Om statens kostnader för det kommunalekonomiska utjämningsystemet överstiger summan av statens anslag och de avgifter som betalas in blir regleringsposten negativ och sektorn får betala en så kallad regleringsavgift, och vice versa (regleringsbidrag). Regleringsavgiften/-bidraget beräknas som ett enhetligt belopp per invånare i riket.

I budgetpropositionen för 2009 (Prop. 2008/09:1) anslår regeringen inga reala tillskott till systemet för kommunalekonomisk utjämning de kommande åren. Att regeringen inte ökar anslaget till systemet innebär att en allt större del av de medel regeringen tillför systemet kommer att gå till att finansiera inkomstutjämningen, vilket återges av regleringspostens utveckling. I praktiken innebär detta att värdet av de generella statsbidragen reduceras med motsvarande skatteunderlagets tillväxttakt.

SLL:s inkomstutjämningsavgift beräknas utifrån skillnaden mellan länets beskattningsbara inkomster och det skatteutjämningsunderlag som för landsting motsvarar 110 procent av medelskatekraften i riket. Den del av inkomsterna som överstiger denna

¹³ Med eventuella kostnader åsyftas differensen mellan summan av de bidrag som utbetalas från och summan av de avgifter som betalas in till systemet

2009-04-03

nivå multipliceras med 85 procent av medelskattkraften i riket efter det att hänsyn tagits till de skatteväxlingar som skett mellan kommuner och landsting.

År 2010 beräknas SLL:s avgift till inkomstutjämnningen uppgå till 2 199 miljoner kronor. Jämfört med prognos 2009 är avgiften 10 miljoner kronor lägre. Åren 2011 och 2012 väntas avgiften öka med 200 miljoner kronor 2011 och ytterligare 350 miljoner kronor 2012.

Känslighetsanalys

Den ekonomiska utvecklingen har det gångna året visat på ett ökat behov av information. Ambitionen att förse beslutsfattare på alla nivåer med underlag och verktyg som kan nyttjas vid planering av verksamhet på kort till medellång sikt flyttas därför fram ett steg. Strävan att realisera denna ambition kommer att vara en process i flera steg och de verktyg som tas fram syftar till att komplettera, inte ersätta, befintliga verktyg.

De prognoser som görs av skatteintäkternas utveckling baseras på ett antal variabler. Dessa variabler samvarierar i olika grad med skatteintäkternas utveckling och är av såväl endogen som exogen karaktär. Gemensamt för dem är att de syftar till att spegla faktiska förhållanden och används i arbetet med att göra framskrivningar som per definition är osäkra och därför bör användas därefter.

Effekten av en förändring i någon av de variabler och antaganden som ligger till grund för prognosen får SLL:s skatteintäkter 2010 redovisas i nedanstående tabell. Därefter redovisas alternativa intäktsscenario som utgår från det huvudscenario som beskrivits tidigare.

Effekt på skatteintäkterna vid förändring av en variabel, allt annat lika

Mkr	2009	2010	2011	2012
-----	------	------	------	------

Vid en förändring av skatteunderlaget med 1 procentenhet

Skatteunderlag länet 2008		96	100	108
Skatteunderlag riket 2008	706	326	340	365
Uppräkningsfaktor riket 2009	368	433	349	374
Uppräkningsfaktor riket 2010		436	457	376

Vid en förändring av befolkningsutvecklingen med 0,1 procentenhet

Inväntat antal länet, 1 nov. 2009		37	39	44
Inväntat antal riket, 1 nov. 2009		-38	-39	-41

Vid en förändring av skattesatsen med 0,1 procentenhet*

Skattesats år 2010		416		
Skattesats år 2011			435	
Skattesats år 2012				465

Not. Vid en negativ förändring läses tabellen (effekten) med omvänt tecken.

* En förändring av skattesatsen med 0,1 procentenhet motsvarar 10 öre per skattekrona

2009-04-03

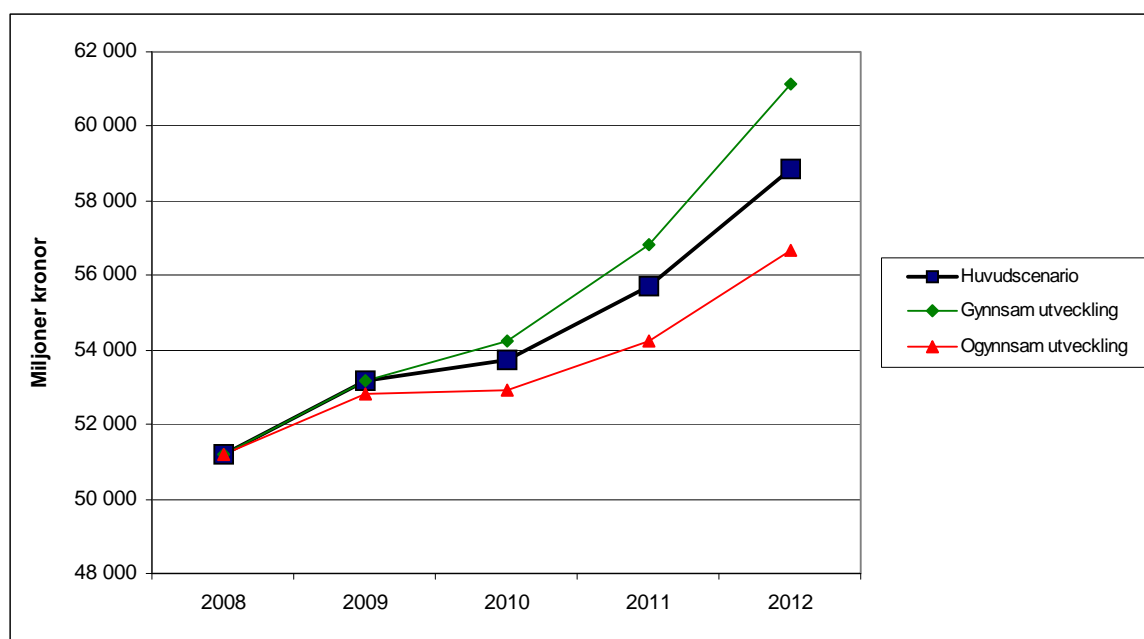
Skatteunderlaget i riket 2010 beräknas i huvudscenariot öka med 1,6 procent i årstakt i SLL:s nuvarande skatteintäktsprognos (se *Intäkter från skatt på arbete* under rubrik 4.1.1). Om skatteunderlaget i stället skulle öka med ytterligare 0,5 procentenheter 2010, det vill säga med 2,1 procent, beräknas de samlade skatteintäkterna öka med ytterligare 218 miljoner kronor 2010 jämfört med nuvarande prognos. Om skatteunderlaget i riket 2010 förändras, förändras även basen utifrån vilken skatteintäkterna 2011 och 2012 beräknas. Följdeffekten av högre skatteunderlagsökning ger i detta exempel inkomstförstärkningar 2011 och 2012 med 228 respektive 188 miljoner kronor.

Skattesatsen 2010 antas i den nuvarande prognosen uppgå till 11,98 procent. Jämfört med 2009 innebär det en sänkning av skattesatsen med 0,12 procentenheter. Om skattesatsen för 2010 skulle vara oförändrad, det vill säga 12,10 procent, skulle skatteintäkterna 2010 öka med ytterligare 500 miljoner kronor ($1,2 \cdot 416$) jämfört med nuvarande prognos.

Alternativa skatteintäktsscenario vid olika skatteunderlagsutveckling

Förändrad utvecklingstakt jämfört med nuvarande huvudscenario

Miljoner kronor

I det gynnsamma scenariot har en approximativ ökning med en halv procent per år antagits, allt annat lika. Det innebär att skatteunderlagstillväxten som i huvudscenariot är 2,3 procent 2009 justerats upp med en halv procentenhet till 2,8 procent.

Skatteunderlagstillväxten 2010 har justerats upp med en procentenhet, från 1,6 procent till 2,6 procent årstakt, och så vidare. I det ogynnsamma scenariot har samma förlopp antagits men med omvänt tecken.

4.2 Mikroperspektiv

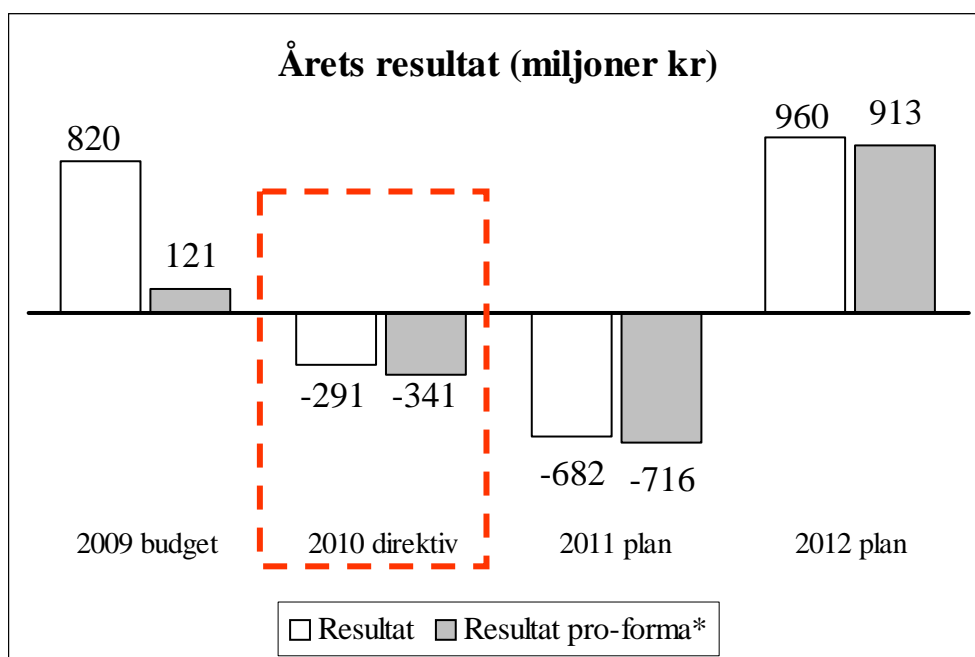
Intäkter och resultatkrav

Planår 2010 bygger på av verksamheten inrapporterade uppgifter i samband med budgetarbetet under hösten 2009. Lågkonjunkturen medför en kraftigt reviderad

2009-04-03

prognos för skatteunderlag, vilket innebär ett samlat skatteintäktsbortfall om 1 149 miljoner kr för nu gällande prognos jämfört med den som förelåg under budgetarbetet under hösten. Direktivet för 2010 utgår från beslut om planår 2010, med bibehållet beslutat landstingsbidrag/tillskott till verksamheterna. Resultatet för planår 2010 beslutades till 580 miljoner kronor men p.g.a. det kraftiga skatteintäktsbortfallet blir resultatet negativt och direktivet bygger på ett redovisat underskott på -291 mkr. Resultatet rymmer reavinsterna från planerade försäljningar av fastigheter om 50 mkr.

För att uppfylla landstingets antagna långsiktiga finansiella mål måste ett tillräckligt stort överskott genereras. Se avsnitt 5.1.1 där landstingets långsiktiga finansiella mål genomlysas.

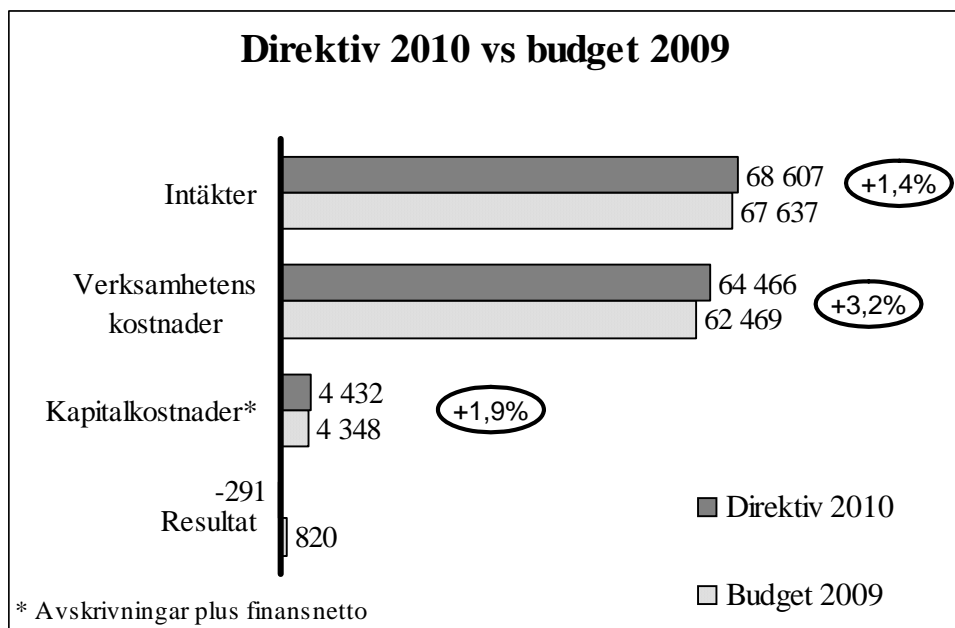

*) Ökning av pensionsskuld utanför balansräkningen kostnadsförd, samt reavinsterna från ändringarna.

För år 2010 sänks skattesatsen med 12 öre från 12,10 till 11,98 och de samlade skatteintäkterna prognostiseras till 53,6 miljarder kronor. Inget avdrag för prognososäkerhet har gjorts. Jämfört med budget 2009 ökar de samlade skatteintäkterna med 0,48 procent, dvs. mindre än en halv procent. Som jämförelse kan nämnas att den prognostiserade ökningen innevarande år är 3,5 procent jämfört med bokslut 2008. Se avsnitt 4.1.1 för detaljer rörande skatteintäktsprognosen. Vidare kan nämnas att landstingsprisindex, LPI, inklusive läkemedel väntas öka med 2,7 procent i årstakt 2010. Exklusive läkemedel ökar LPI med 2,8 procent.¹⁴ Befolkningstillväxten förväntas öka inom länet med cirka 1,5 procent.

Avgifterna inom hälso- och sjukvården är oförändrade för året, så även inom kollektivtrafiken.

2009-04-03

Landstingsbidrag/tillskott

Det totala landstingsbidraget/tillskottet för direktiv 2010 är vad som fastslagits i budget 2009 för planår 2010, det vill säga 53 557,1 miljoner kr. Detta är en ökning med 2,25 procent jämfört med vad som budgeterats för 2009. Även för planår 2011 uppgår landstingsbidrag/tillskott till vad som fastslagits i budget 2009. För år 2012 har en schablon använts för samtliga nämnder och bolag med samma procentuella förändring från 2011.

Alternativ fördelning landstingsbidrag/tillskott

Med anledning av den kraftigt försämrade skatteintäkten och det negativa resultat som erhålls vid beslutat landstingsbidrag/tillskott, kan jämförelsen göras vid omvänt alternativ. För att nå det i budget 2009 beslutade resultatet för år 2010 genom att justera bidrag/tillskott behöver detta minskas med 871 miljoner till 52 687 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 308 miljoner kronor eller 0,59 procent. För att på motsvarande sätt uppnå 2011 års beslutade resultat behöver bidrag/tillskott minskas med 1 407 miljoner kronor, vilket ger en nivå på 54 660 miljoner kronor.

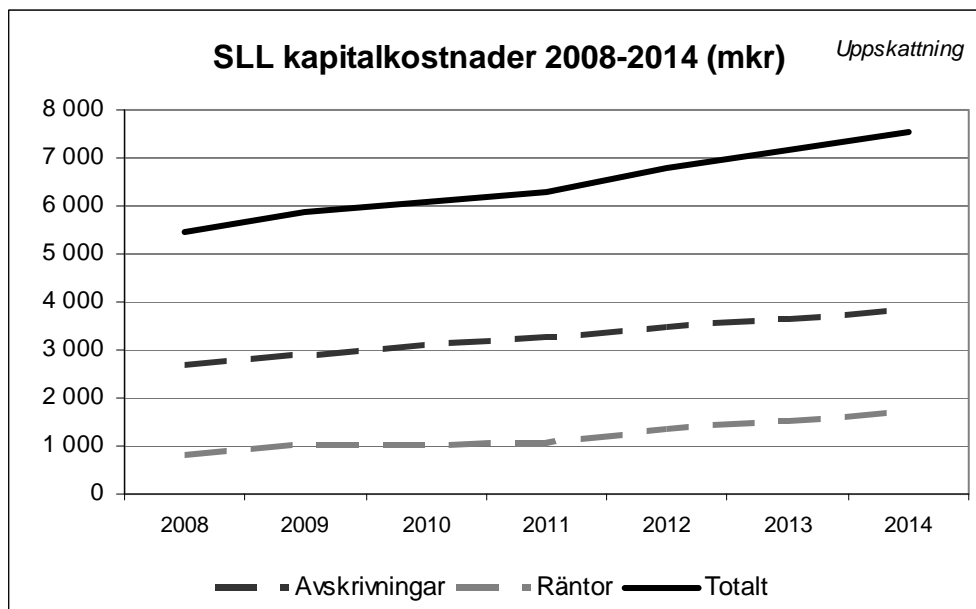
Investeringar

Planeringsförutsättningar för arbetet med 2010-2014 års investeringar baseras på fullmäktiges beslut om budget 2009. Investeringsplanering syftar till att skapa stabila förutsättningar för landstingets verksamheter för långsiktig planering av nödvändiga åtgärder samt korrekt prioritering i relation till ekonomiska förutsättningar. Slutligt ställningstagande till ekonomiska ramar och objekt tas i samband med höstens budgetbeslut.

Den totala volymen investeringar under 2010-2014 beräknas till 47,1 miljarder kronor. Trafiken respektive vården står för 65 procent respektive 35 procent av volymen. Under 2010 uppgår investeringarna till 8,6 miljarder kronor. Den betydande

2009-04-03

investeringsvolymen under planeringsperioden medför långsiktig ökning av kapitalkostnader – avskrivningar och räntekostnader. Bilden nedan illustrerar en möjlig utveckling av dessa under den aktuella perioden givet den ovannämnda investeringsvolymen.

Trafikinvesteringar genomförs av SL och WÅAB. I slutet av 2007 redovisades resultatet av förhandlingarna mellan staten, SLL och länets kommuner om länets infrastruktur. Utgångspunkt för prioritering av nyinvesteringar i infrastruktur ska vara landstingsfullmäktiges tidigare ställningstaganden och den överenskommelse som träffades mellan regionens företrädare och regeringens förhandlingsman i samband med Stockholmsförhandlingen och som redovisas i "Trafiklösning för Stockholmsregionen till 2020 med utblick mot 2030".

Sjukvården står inför stora investeringar. Arbetet med investeringsplaner kräver såväl långsiktighet som helhetssyn och ska äga rum i samråd mellan producenter, ägare, beställare samt landstingets fastighetsförvaltare Locum.

Känslighetsanalys räntor

SLL:s samlade låne- och leasingskuld uppgår per 08-12-31 till 18 594 miljoner kronor och enligt fastställd budget för 2009 är det externa finansieringsbehovet 3 485 miljoner kronor 2009, 4 017 miljoner kronor för 2010 och 3 899 miljoner kronor för 2011. För 2012 har antagits att 45 procent av investeringarna lånefinansierats.

Låne- och leasingskuld
Ökning

	2008	2009	2010	2011	2012
Låne- och leasingskuld	18,594	22,079	26,096	29,995	34,834
Ökning		3,485	4,017	3,899	4,838

2009-04-03

Läget på räntemarknaden i mars 2009 ger vid bedömning av kredit- och riskmarginal för SLL:s framtida finansiering följande bild av räntenettot. Räntekostnaderna innefattar inte finansiell del av pensionskostnader.

	2010	2011	2012
Räntekostnader	-985	-1,062	-1,330
Ränteintäkter	80	80	80
Räntenetto	-905	-982	-1,250
Finansnetto	-1,329	-1,465	-1,724

Följande känslighetsanalys kan ställas upp mot bakgrund av ovanstående:

	2010	2011	2012
Låneskuld ökar 1 MDR 2009	-36	-36	-36
Låneskuld ökar 1 MDR 2010	-21	-41	-41
Låneskuld ökar 1 MDR 2011		-22	-44
Låneskuld ökar 1 MDR 2012			-23
Shift i räntorna 1 procentenhet varje år 2009-2012	-171	-230	-283

Exempelvis skulle upptagande av lån på ytterligare en miljard kronor under 2010 innebära en kostnad under 2010 på 21 miljoner kronor under 2010 och därefter 41 miljoner kronor per år. Upplåningen antas ske jämnt över året. Den nedersta raden visar kostnadseffekten på den samlade låne- och leasingskulden med en räntenivå en procentenhet högre än marknadsläget i mars 2009.

5 Specifika mål och direktiv för styrelse och nämnder

I de tabeller som presenteras nedan redovisas respektive enhets ekonomiska utfall år 2008, budget 2009 samt de av fullmäktige beslutade landstingsbidraget/tillskottet samt resultatkravet för år 2010. Avvikelser eller tekniska justeringar beskrivs specifikt under respektive enhets tabell.

5.1 Landstingsstyrelsen (LS)

Landstingsstyrelsens uppgift är att leda, styra och samordna landstingets arbete så att de av landstingsfullmäktige satta målen uppnås. Arbetet ska genomsyras av ett synsätt som sätter invånaren i centrum. Det kräver under 2010 särskilt fokus på följande frågor.

I samband med anmälan av slutlig budget 2009 (LS 0811-1073) genomfördes en teknisk justering avseende budget 2009 till följd av bildandet av KFA. Förändringen medförde att landstingsbidraget justerades ned 110,9 miljoner kronor samt resultatkravet ned med 16 mkr. Justeringen gjordes mellan HSN och LS. Vidare justerades landstingsbidraget ned med 0,6 miljoner kronor med anledning av att en tjänst överfördes till RTN. Hänsyn till justeringar har ej gjorts för åren 2010-2012. Tabellen avser LS exklusive NKS samtliga åren.

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Intäkter	3 256	3 374	
- varav landstingsbidrag	2 582,3	2 436,7	2 627,4
Kostnader	-3 199	-3 375	
Resultat	56,6	-0,7	-16,9
Årsarbetare	926	975	

5.1.1 Ekonomi i balans

Utmaningar i form av demografiska förändringar och lägre utveckling av skatteintäkter kommer att kräva extra fokus på det av landstingsfullmäktige prioriterade målet om att säkerställa en ekonomi i balans. Det är i verksamheterna som förutsättningarna skapas för att klara de ekonomiska målen, varför dessa måste stödjas med den uthållighet som ett långsiktigt och kvalitativt effektiviseringsarbete kräver. Formerna för ägarstyrning ska utvecklas vidare.

Pågående utvecklings- och planeringsarbete rörande framtidens hälso- och sjukvårdsstruktur ska samordnas så att kvalitet och effektivitet säkras i kommande prioriteringar.

Kompetensplaneringen ska säkerställa verksamhetens framtida behov i förhållande till uppdraget. Bemanning, arbetstider och övriga arbetsformer och rutiner ska utvecklas i syfte att stödja en effektiv organisation. Det intensifierade arbetet med patient-säkerheten förväntas leda till nya arbetssätt med förhöjd kvalitet och ökad grad av effektivisering. Kommunikationsinsatser med tonvikt på att stödja förändringar är en förutsättning för ett framgångsrikt effektiviseringsarbete.

2009-04-03

Den påbörjade samordningen av IT-området ska ge ytterligare stöd till verksamheterna med effekter som går att mäta i högre säkerhet och kvalitet. Konsolideringen av såväl system som driftsmiljöer ska genomföras, och effekterna som hämtas hem enligt plan ska komma verksamheterna till del. En ny gemensam teknisk plattform ska etableras där samverkan med den nationella IT-strategin utnyttjas för att skapa synergier och ökad funktionalitet.

För att uppnå de långsiktiga finansiella målen måste landstinget generera ett årligt överskott.

För att klara *resultatmålet* måste resultatet uppgå till minst summan av reavinster och ökning av den del av pensionsskulden som inte finns i balansräkningen och som därmed inte heller kostnadsförs. Det budgeterade resultatet 2010 på -291 miljoner kronor täcker av naturliga skäl inte en ökning av den del av pensionsskulden som hanteras utanför balansräkningen. Förändringen för år 2010 prognostiseras bli svagt negativ, dvs. en minskning och påverkar därför inte resultatmålet. För de därpå följande två åren prognostiseras ökningen bli förhållandevis låga 4 miljoner kronor respektive 17 miljoner kronor.

Självfinansieringsgraden av den bedömda nivån på *reinvesteringarna* uppgår till 132 procent. Målsättningen att reinvesteringar till fullo självfinansieras är därför uppfyllt för år 2010. Målet är uppfyllt även för planåren 2011 och 2012.

Investeringsvolymen förväntas överstiga ökningarna av låne- och leasingskuld för vart och ett av åren 2010-2012 och *skuldsättningsmålet* uppfylls därmed.

Betalningsberedskapen planeras att under åren 2010-2012 uppgå till minst 30 dagar, varför motsvarande mål uppfylls med god marginal mot stipulerade 21 dagar.

I sammanhanget kan också noteras att landstinget behöver ackumulera kapital för att hantera framtida utmaningar. Landstingets totala pensionsskuld uppgick vid årsbokslutet 2008 till 34 miljarder kronor och det kommer att medföra en ökad ekonomisk påfrestning när utbetalningarna för att reglera denna skuld successivt ökar. De stora framtida investeringarna inom såväl kollektivtrafiken som hälso- och sjukvården, resulterar i kraftigt ökade kapitalkostnader.

5.1.2 Ledande tillväxtregion

Under 2009 ska en ny strategi för forskning och utveckling (FoUU) utarbetas och implementeringen av densamma påbörjas. Det framgångsrika samarbetet med Karolinska Institutet ska fortsätta att utvecklas, samtidigt som samverkan med övriga universitet och högskolor ska intensifieras. Satsningarna på forskning och utveckling i samverkan med akademien ska utveckla verksamheten, samtidigt som de genom forskningsresultat och innovationer ska bidra till den regionala utvecklingen. Med medborgarnas behov i fokus utvecklas samarbetet med landstingen i Sörmland och Västmanland. Det gäller i första hand inom hälso- och sjukvården samt upphandlingar och kultur.

Det projekt som pågår tillsammans med berörda kommuner för att utveckla den regionala kärnan i Flemingsberg ska fullföljas, med en tydlig koppling till utvecklingsprojekt som leder till företagsetableringar. Landstinget bidrar till utvecklingen i Norra stationsområdet, bland annat genom bygget av ett nytt universitetssjukhus på Karolinska Universitetssjukhusets område i Solna.

5.1.3 Nöjda kunder

Kännedomen om landstinget är låg, och invånarnas inställning till hälso- och sjukvårdstjänsterna är att de är svårtillgängliga. Ur ett demokratiperspektiv är det viktigt att öka kännedomen om vad landstinget står för, och hur man som medborgare kan engagera sig i landstingets frågor. Ur ett kundperspektiv ska god service ge nöjda patienter, resenärer och övriga intressenter. Med hjälp av kommunikativa, digitala kanaler och tjänster, drivna med målet att nå mottagarna på deras villkor, ska kännedomen om landstinget höjas. Tillgängligheten till tjänsterna ska förbättras. Det ska vara enkelt för invånaren, patienten och resenären, att komma i kontakt med landstinget, och det ska gälla såväl för den som är kommunikativt funktionshindrad som för invånaren i gemen.

5.1.4 Stolta medarbetare

Det personalstrategiska arbetet ska stödja målet att landstinget är en konkurrenskraftig arbetsgivare som förmår rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare.

Den långsiktiga kompetensförsörjningen ska vara ett prioriterat område 2010. En aktiv och strukturerad kompetensplanering kommer bland annat att ske genom implementering av en koncerngemensam modell för kompetensplanering, strategiska rekryteringsfrämjande informationsinsatser och åtgärder. Satsningarna på forskning, utveckling och utbildning i samverkan med akademien ska bidra till att säkra den framtida kompetensförsörjningen. Landstinget ska tillsammans med kommunerna utveckla vård- och omsorgsprogrammet för att uppnå högre kvalitet samt öka attraktiviteten i utbildningen.

Ett fortsatt aktivt arbetsmiljö- och säkerhetsarbete ska främja hälsa och förebygga arbetsrelaterad ohälsa. Hälsan hos medarbetarna kommer att följas genom följande indikator:

- Sjukfrånvaron ska minska från nuvarande 6,9 procent (18,4 dagar/person) till 5 procent (13 dagar/person) 2010.

Stockholms läns landsting har cirka 2000 chefer med ansvar för verksamhet, personal och budget. För att säkerställa tillgången på goda ledare på kort och lång sikt är en väl fungerande chefsförsörjningsprocess nödvändig. Chefens ansvar för strategisk utveckling, ekonomisk styrning och uppföljning måste vara tydligt. Behov av effektivisering och förändring kommer att ställa stora krav på verksamheternas ledare och medarbetare. Arbetet med att stärka det mål- och resultatnriktade ledarskapet ska fortsätta och kommer att följas genom nedanstående indikator:

- Ledningsindex ska öka från 69 till 71.

2009-04-03

Stockholms län landsting ska vara ett föredöme i arbetet med att ta vara på och värdesätta samhällets mångfald och förebygga diskriminering. Alla medarbetare ska ha likvärdiga villkor och möjligheter i yrkeslivet. Ett aktivt jämställdhets- och mångfaldsarbete ska vara en självklar del av landstingets medarbetarsatsning. Landstinget arbetar med nyckeltal för jämställdhet som redovisas i form av ett så kallat jämställdhetsindex, JÄMIX¹⁵. Jämställdhetsarbetet kommer att mätas genom följande indikator:

- Landstingets jämställdhetsindex ska förbättras från 123 till 125 poäng.

5.1.5 Hållbar miljö

Landstinget arbetar utifrån det av fullmäktige beslutade Miljöprogram 5. Programmet följs upp integrerat med årsbokslutet och resulterar sedan i en särskild fördjupad miljöredovisning.

En av landstingets stora miljöfrågor är att motverka verksamheternas klimatpåverkan och minska kemikalieutsvämningen till vattenmiljön. En stor utmaning är också att vidga EU:s läkemedelsövervakning till att inkludera Läkemedels miljöpåverkan.

5.1.6 Nya Karolinska Solna (NKS)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	0	0	
SLL-interna intäkter	44	26	
<i>Summa intäkter</i>	<i>43,8</i>	<i>26,3</i>	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-18,8</i>	<i>-24,7</i>	
Avskrivningar	-0,5	-0,8	
Finansnetto	-168,3	0,0	
<i>Summa kapitalkostnader</i>	<i>-168,8</i>	<i>-0,8</i>	
Resultat	-143,7	0,9	0,9

Nya Karolinska Solna-förvaltningen ska svara för det fortsatta arbetet med uppförandet av ett nytt universitetssjukhus på Solnaområdet (NKS), planera för den verksamhet som i december 2015 skall flytta in i det nya sjukhuset, planera för inflyttningsprocessen och utrustningen i sjukhuset. NKS ska bli navet i Stockholms sjukvårdssystem med inriktning på högspecialiserad vård. NKS ska dessutom tillsammans med Karolinska Institutet, Stockholms Universitet och Kungliga Tekniska Högskolan utgöra motor i ett framtidsinriktat biomedicinskt kluster.

Under 2009 pågår upphandling av det OPS-konsortium som ska bygga och svara för servicetjänster och tekniska förvaltningstjänster vid sjukhuset under cirka 25 år. Förberedelser för flytt- och utrustningsprocessen kommer att initieras under året. NKS-

¹⁵ JÄMIX: ett mått på hur långt jämställdheten nått i landstinget

2009-04-03

förvaltningen har dessutom fått i uppdrag att beskriva verksamhetens innehåll utifrån en övergripande nivå.

Under 2010 ska NKS-förvaltningens arbete fokusera på följande punkter:

- OPS-upphandlingen slutförs nöjaktigt med beslut av fullmäktige senast april 2010.
- Principbeslut om verksamhetens innehåll på en övergripande nivå fattas av fullmäktige.
- Förberedande arbeten inom Solna-området slutförs på tid och inom budget.

5.2 Regionplane- och trafiknämnden (RTN)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Intäkter	84	78	
- varav landstingsbidrag	76,7	77,3	79,0
Kostnader	-84	-78	
Resultat	0,0	0,2	0,2
Årsarbetare	43	45	

Landstingsbidraget samt resultatkravet för år 2010 avser värden före justering avseende överföring till SL. I budget 2009 justerades landstingsbidraget upp med 0,6 miljoner kronor, detta med anledning av att en tjänst överfördes från LS. Ingen justering är gjord med anledning av detta för åren 2010-2012.

Enligt fullmäktiges beslut i 2009 års budget överförs den trafikplanerande verksamheten inom RTN till SL under första halvåret 2009. Reglering av budgeten sker i samband med delårsbokslutet. Av RTN:s budget ska framgå de ekonomiska och verksamhetsmässiga effekterna av detta beslut.

Under 2010 går den regionala utvecklingsplaneringen in i ett nytt skede. RUFSS 2010 behandlas av landstingsfullmäktige och Regionplane- och trafiknämndens arbete fokuseras på att kommunicera den nya utvecklingsplanen och ta initiativ för att planens intentioner blir verklighet. Nämnden och kontoret bör medverka i, och där så efterfrågas vara berett att leda gemensamma processer.

För genomförande av RUFSS 2010 och för att understödja utvecklings- och planeringsarbetet i kommunerna och hos andra aktörer i regionen prioriteras arbete med utveckling av regionala stadskärnor, energi- och klimatfrågor samt frågor som rör försörjning av högutbildad arbetskraft.

För många åtaganden i RUFSS finns naturligt ansvariga aktörer. Men det finns också områden där fördjupade analyser, samverkan och överenskommelser behövs - frågor som är högt prioriterade och där ansvaret är delat på många aktörer. På sådana områden förstärks genomförandet av RUFSS 2010 genom att särskilda handlingsprogram initieras.

2009-04-03

Under RUFs-arbetet har omfattande samverkan skett med övriga län i Östra Mellansverige. Samarbetet över länsgränserna kring regional utvecklingsplanering bör nu utvecklas vidare och fördjupas.

5.3 Hälsa- och sjukvården

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
<i>Summa intäkter</i>	45 988	47 913	
Personalkostnader	-20 251	-20 140	
Köpt vård (inkl verks.ankn tjänster)	-11 518	-12 648	
Läkemedel	-5 726	-6 078	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-8 431	-8 849	
<i>Summa kostnader</i>	-45 926	-47 715	
Resultat	62,3	198,5	216,3
Årsarbetare	39 400	37 917	

Antal årsarbetare inkluderar 50% av TioHundra AB.

Det övergripande målet för hälso- och sjukvården är att utifrån befolkningens behov ska en kvalitativ god vård ges till länets innevånare, vilket även innefattar en patientsäker, tillgänglig och jämlik vård.

Styrningen av hälso- och sjukvård sker framför allt via avtal med vårdgivare genom tre huvudsakliga metoder: direktavtal (främst landstingsdrivna vårdgivare), vårdvalssystem med auktorisering (landstingsdrivna och privata vårdgivare) samt upphandling i konkurrens enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) (främst privata vårdgivare). Vården följs upp för att kunna identifiera brister och för att kunna prioritera och omprioritera samt för att stimulera till att ytterligare förbättra vårdens kvalitet.

Sedan tidigare har Hälso- och sjukvårdsnämnden, HSN i uppdrag att utveckla den av landstingsfullmäktige fastställda Övergripande uppföljningsmodellen. I modellen görs uppföljning av hälso- och sjukvårdens insatser på befolknings- och systemnivå i åtta perspektiv. Målen för 2010, inklusive de indikatorer som ska användas för att följa upp målen, är generella och har således betydelse för flertalet behovsgrupper.

Mål som är generella för befolkningen utifrån de åtta perspektiv som innefattar en kvalitativt god vård:

Hälsoläget i befolkningen

- Andelen i befolkningen som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra ska öka.¹⁶

2009-04-03

Kunskapsbaserad och ändamålsenlig vård

- Andelen dagligrökare ska minska.¹⁷
- Andelen personer med övervikt/fetma ska minska.¹⁸

Säker vård

- Andelen vårdrelaterade infektioner i hälso- och sjukvården ska minska.¹⁹

Patientfokuserad vård

- Andelen av befolkningen som har stort förtroende för vården ska öka.²⁰
- Andelen av husläkarpatienterna som skulle rekommendera mottagningen till andra ska öka.²¹

Jämlik vård

- Andelen av befolkningen som anser att de har tillgång till den vård de behöver ska öka.²²

Vård i rimlig tid

- Andelen patienter som får tid eller behandling inom vårdgarantins gränser ska öka.²³
- Andelen patienter som inom fyra timmar från ankomst till akutmottagning har färdigbehandlats alt lagts in, ska öka.²⁴
- Andelen patienter som upplever husläkarmottagningens tillgänglighet per telefon som bra ska öka.²⁵

Effektiv vård

- Undvikbar slutenvård ska fortsätta minska.²⁶

Effekter på hälsotillståndet

- Sjukvårdsrelaterad åtgärdbar dödlighet ska fortsätta minska.²⁷

Inom miljöområdet ska anläggningar för destruktion av lustgas innan utgången av 2010 vara installerade eller beställda för all förlossningsvård som bedrivs inom Stockholms läns landsting.

17 Resultat 2007 andel dagligrökare, kvinna 16 %, man 13 % . . Källa: Statens folkhälsoinstitut 2004-2007

18 Resultat 2007 andel överviktiga och feta, kvinna 33, man 49. Källa: Statens folkhälsoinstitut 2004-2007

19 Resultat 2008: 14,4 % . . Källa: SKL, 2008

20 Resultat 2008. 66 % . . Källa: Vårdbarometern 2008

21 Resultat 2008. 73 % . . Källa: Patientenkät hlm, HSN 2008

22 Resultat 2008 81 % . . Källa: Vårdbarometern 2008

23 Resultat 2008. "0" 87-96 %, "5" 88 % "30" 42%, "90" 76 % . Källa: "0" telefontillgänglighetsmätningen, "5" SKL, "30" och "90" CVR

24 Resultat 2008: 67 % . . Källa: sammanställning av HSN av inrapporterade kvalitetsbokslut från akutsjukhusen, 2008

25 Resultat 2008: 84 % . . Källa: Patientenkät hlm, HSN 2008

26 Resultat 2007: antal personer med undvikbar slutenvårdstillfälle per 100 000 invånare: kvinna 1031, man 1356. Källa SKL

2008 (patientregistret, Socialstyrelsen 2007)

27 Resultat 2008: dödsfall per 100 000 invånare, åldersstandardiserade värden: kv 29,7, m 50,2. Källa: SKL 2008 (dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen 2003-2006)

2009-04-03

5.3.1 Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	1 011	1 117	
SLL-interna intäkter	39 764	41 651	
- varav landstingsbidrag	39 383,5	41 306,9	42 034,2
<i>Summa intäkter</i>	<i>40 776</i>	<i>42 768</i>	
Köpt vård	-34 997	-36 495	
Läkemedelsförmånen	-4 469	-4 763	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-1 091	-1 495	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-40 557</i>	<i>-42 753</i>	
Resultat	219,0	14,4	30,4

I samband med anmälan av slutlig budget 2009 (LS 0811-1073) genomfördes en teknisk justering till följd av bildandet av KFA. Förändringen medförde att landstingsbidragen justerades upp med 110,9 miljoner kronor samt resultatkravet med 16 mkr. Justeringen gjordes mellan HSN och LS. Hänsyn till denna justering har ej gjorts för åren 2010-2012.

Den 10 februari 2009 beslutade fullmäktige att ge ett ökat landstingsbidrag till hälso- och sjukvårdsnämnden motsvarande 400 miljoner kronor (LS 0812-1168) samt att detta skulle inarbetas i hälso- och sjukvårdsnämndens slutliga budget för 2009. Landstingsbidraget för åren efter 2009 är inte justerade med anledning av detta.

Följande mål som gäller specifikt för HSN bygger på de fastställda målen för HSN i budget 2009 och är delvis identiska med målen för hälso- och sjukvården övergripande. Beroende på vilka ekonomiska förutsättningar HSN ges för 2010 får övervägas om något mål ska ändra formulering från "öka" till att bibehålla uppnådd nivå 2008/2009.

Tillgänglighet

Uppföljning av tillgängligheten sker enligt 0-5-30-90 regeln. Respektive gräns avser:

- Kontakt med primärvården samma dag (0)
- Besök till husläkare inom fem dagar (5)
- Besök inom trettio dagar till specialistläkare (30)
- Behandling inom nittio dagar efter beslut (90)

Nedanstående indikatorer kommer att följas upp:

- Andelen patienter som får tid eller behandling inom vårdgarantins gränser ska öka.²⁸
- Andel av befolkningen som sökt vård och anser att väntetiden var rimlig ska öka.²⁹

²⁸ Resultat 2008: "0" 87-96 %, "5" 88 % "30" 42%, "90" 76 % . Källa: "0" telefontillgänglighetsmätningen, "5" SKL, "30" och "90" CVR

²⁹ Resultat 2008 82 % . . Källa vårdbarometern

2009-04-03

- Andelen patienter som upplever husläkarmottagningens tillgänglighet per telefon som bra ska öka.³⁰
- Andelen patienter som har besökt en vårdcentral och som har ett stort förtroende för vården ska öka.³¹
- Andelen av befolkningen som värderar den vård och behandling de fått som bra ska öka.³²

Vidare ska Hälso- och sjukvårdsnämnden verka för att samtliga mål i Miljö Steg 5 nås genom att säkerställa att dessa förs in i alla relevanta avtal. Detta är av särskild vikt när det gäller krav på lustgasrening, att åtgärda lustgasläckage samt återrapportera lustgasutsläpp liksom avveckling av kemikalier och kemikalier i förbrukningsmaterial. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska även fortsättningsvis relatera 0,5 procent av ersättningen till måluppfyllelse inom miljöområdet.

Prioriterade frågor

Läkemedelsanvändningen ska fortsatt vara säker och kostnadseffektiv. Enligt tidigare beslut ska ett decentraliserat kostnadsansvar för läkemedel införas i öppenvården 2010.

Det arbete som bedrivs avseende hälsofrämjande arbete ska förbättras och för att möjliggöra effektiva insatser ska ett specifikt ansvar för hälsofrämjande arbete finnas på alla sjukhus. Hälsofrämjande arbete ska också utgöra en komponent i avtal och upphandlingsunderlag och hälsofrämjande arbete ska vara en del av de policys som finns ute på sjukhusen. Tyngdpunkten i hälsoarbetet ska ligga på förebyggande åtgärder och friskvård.

Samverkan med kommuner/stadsdelar och andra aktörer utvecklas för att gemensamt åstadkomma förbättringar kring livsstilsfrågor. Det är angeläget att lokala hälsoplaner utvecklas och prioriteras. Socialstyrelsens nya riktlinjer inom detta område bör tillämpas. Arbetet med folkhälsofrågor fortsätter under 2010 och handlingsplanen "Handling för Hälsa" implementeras i landstingets samtliga verksamheter.

Arbetet med att beskriva och planera för den framtida hälso- och sjukvårdsstrukturen ska intensifieras. Arbetet ska ske i samverkan mellan företrädare för ägaren, NKS, beställare och producenter. Arbetet ska resultera i en beskrivning avseende:

- Hur hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting ska organiseras 2015 då NKS ska påbörja sin verksamhet.
- Hur transformeringen ska ske av hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting fram till 2015.

Avtalsprocessen

Avtalen mellan HSN och sjukhusen gäller för en period om tre år. Flerårsavtalen innebär att avtalsförhandlingar inte kommer att ske under 2009 eftersom den

30 Resultat 2008: 84 % . . Källa: Patientenkät hlm.

31 Resultat 2008: 74% . . Källa HLM-enkät

32 Resultat 2008: 83% . Källa Vårdbarometern (sammanfattande betyg på besöket)

2009-04-03

ekonomiska regleringen för år två och tre är reglerad i avtalen. Däremot ska avstämning av uppräknig göras och de faktorer som påverkar uppräknig är:

- Prognos LPI
- Prognos läkemedelindex
- Demografisk tillväxt
- Medicinskteknisk utveckling
- Effektiviseringskrav

Preliminär avstämning sker löpande vartefter nya prognoser för LPI och läkemedelsindex presenteras. Parterna ska i september vara eniga om den bedömda uppräknigen för 2010 som används i respektive parts budgetunderlag. Uppräknigen fastställs i november utifrån då presenterade prognoser för LPI och läkemedelsprisindex. Den fastställda uppräknigen dokumenteras i protokoll mellan parterna och anmäls till HSN.

5.3.2 TioHundranämnden (TioHN)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Kommunbidrag, Norrtälje Kommun	718		
Landstingsbidrag, SLL	959,3	981,0	1 010,5
Övriga intäkter	197		
<i>Summa intäkter</i>	<i>1 874</i>		
Köpt vård och omsorg	-1 635		
Läkemedel	-136		
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-139		
<i>Summa kostnader</i>	<i>-1 910</i>		
Resultat	-35,8	0,0	0,0

TioHundranämnden har ännu inte fattat beslut om budget för 2009. I tabellen redovisade landstingsbidrag för 2009 och 2010 är enligt landstingsfullmäktiges budgetbeslut för 2009-2011.

TioHundranämnden har ännu inte fattat beslut om budget 2009, detta med anledning av att de har ett stort underskott. Diskussion rörande detta pågår i nuläget med Stockholms läns landsting.

Per den 1 januari 2006 genomfördes en omfattande omorganisation av den samlade hälso- och sjukvården och omsorgsverksamheten med mera i Norrtälje och TioHundranämnden bildades. Nämnden har representanter för både Norrtälje kommun och Stockholms läns landsting och ansvarar för all verksamhet inom den nya organisationen TioHundra. Norrtälje kommun och Stockholms läns landsting utser vardera hälften av nämndens ledamöter och ersättare.

Stockholms läns landsting och Norrtälje kommun finansierar gemensamt nämndens verksamhet. TioHundranämnden har befolknings- och finansieringsansvaret för norrtäljebornas hälso- och sjukvård och omsorg.

2009-04-03

Beträffande mål för den gemensamma nämnden med Norrtälje kommun och för TioHundra AB bör utgångspunkten vara föreliggande budgetdirektiv i den dialog som skall föras mellan Stockholms läns landsting och Norrtälje kommun för att åstadkomma gemensamma direktiv och målformuleringar. Prioriterade frågor i denna dialog ska för Stockholms läns landsting vara att förbättra tillgängligheten och kvalitet inom hälso- och sjukvården samt arbeta för en ekonomi i balans.

5.3.3 Producentorganisationen

Den produktion som bedrivs i landstingets regi utgörs av hälso- och sjukvård eller tjänster till hälso- och sjukvården. Övergripande mål för landstingets egenregiproduktion är att den skall vara konkurrenskraftig, det vill säga vara minst lika välfungerande – mätt som tillgänglighet, kvalitet, effektivitet och produktivitet – som annan jämförbar verksamhet.

För de tjänsteproducerande nämnderna och bolagen inom hälso- och sjukvårdssektorn anges i budgetdirektiven resultatkrav. Styrelsernas beslut om budgetunderlag och verksamhetsplaner ska i för verksamheten relevanta delar ansluta till de huvudstrategier, perspektiv, övergripande mål och indikatorer som anges för landstinget som helhet och för all hälso- och sjukvård i dessa direktiv. Specifika mål och indikatorer som skall beaktas i verksamhetsplaner är därtill följande:

- **Ekonomi i balans**, vars indikator är att uppnå av fullmäktige beslutat resultatkrav.
- **Produktivitet**, vars indikator är att flödesorientering av samtliga relevanta flöden är genomfört år 2012.
- **Medicinsk kvalitet**, vars indikator avser inrapportering till samtliga kvalitetsregister.
- **Patientsäkerhet**, vars indikator är att påverkbara vårdrelaterade infektioner reduceras med minst 20 procent per år 2010-2012.
- **Patientnöjdhet**, vars indikator är:
 - Har förtroende för vårdgivaren.
 - Rekommenderas vårdgivaren till annan.
- **Personal/Medarbetare**, vars indikator är att medarbetarindex ska öka med minst en procentenhet per år under perioden 2010-2012.³³

Vårdproducenterna ska från och med 2010 följa upp patientnöjdhet genom ett sammanvägt patientnöjdhetsindex utifrån ovanstående indikatorer.

Inom miljöområdet ska anläggningar för destruktion av lustgas innan utgången av 2010 vara installerade eller beställda för all förlossningsvård som bedrivs inom Stockholms läns landsting.

Danderyds sjukhus AB, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB och Södertälje sjukhus AB ska säkerställa att läckagen av lustgas är lägre än 4 procent av den totalt inköpta mängden.

³³ Källa: SLL:s Medarbetarenkät

2009-04-03

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	584	486	
SLL-interna intäkter	8 667	8 048	
<i>Summa intäkter</i>	<i>9 251</i>	<i>8 534</i>	
Personalkostnader	-6 323	-5 923	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-2 880	-2 537	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-9 203</i>	<i>-8 460</i>	
Resultat	47,7	74,0	74,4
Årsarbetare	11 621	10 550	

Inga justeringar är gjorda till följd av att SLSO från och med första april 2009 även ansvarar för primärvård- och psykiatri verksamhet i kommunerna Salem Nykvarn Södertälje. Av SLSO:s budget 2010 ska framgå de ekonomiska och verksamhetsmässiga effekterna av detta beslut.

En ny bedömning av SLSO:s resultatkrav bör göras med anledning av de verksamhetsförändringar som genomförs.

Karolinska Universitetssjukhuset (K)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2 009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	1 486	1 678	
SLL-interna intäkter	11 001	11 513	
<i>Summa intäkter</i>	<i>12 487</i>	<i>13 190</i>	
Personalkostnader	-7 703	-7 774	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-5 035	-5 362	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-12 738</i>	<i>-13 136</i>	
Resultat	-250,5	54,1	55,9
Årsarbetare	15 310	14 850	

2009-04-03

Södersjukhuset AB (SöS)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	196	180	
SLL-interna intäkter	2 944	3 074	
<i>Summa intäkter</i>	<i>3 140</i>	<i>3 254</i>	
Personalkostnader	-2 012	-2 096	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-1 124	-1 143	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-3 136</i>	<i>-3 239</i>	
Resultat	3,7	14,2	14,7
Årsarbetare	4 006	3 983	

Danderyds Sjukhus AB (DS)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	131	133	
SLL-interna intäkter	2 353	2 413	
<i>Summa intäkter</i>	<i>2 484</i>	<i>2 546</i>	
Personalkostnader	-1 557	-1 617	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-898	-918	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-2 455</i>	<i>-2 535</i>	
Resultat	28,9	11,3	11,6
Årsarbetare	3 151	3 185	

Södertälje Sjukhus AB (StS)

Fullmäktige beslutade den 10 februari 2009 att verksamheterna inom somatisk specialistvård: öron, näsa- och halsmottagningen, barnmedicinska enheten, anestesi- och röntgenverksamheten, geriatriska verksamheten samt den avancerade sjukvården i hemmet och den slutna palliativa vården ska utföras av Södertälje Sjukhus AB från och med den första april 2009. Resultatkravet för 2009 fastställdes till noll kronor.

	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter			
SLL-interna intäkter			
<i>Summa intäkter</i>			
Personalkostnader			
Övriga kostnader inkl. finansnetto			
<i>Summa kostnader</i>			
Resultat		0,0	5,0
Årsarbetare			

Vidare finns i nuläget inget beslutat resultatkrav explicit för Södertälje Sjukhus AB för 2010 och tills vidare ligger därmed resultatkravet avseende Sjukvården Salem Nykvarn

2009-04-03

Södertälje år 2010-2012 på Södertälje Sjukhus AB. Det sedan tidigare beslutade resultatkravet år 2009 avseende Sjukvården Salem Nykvarn Södertälje ligger kvar i den så kallade restförvaltningen.

TioHundra AB (TioH AB)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
<i>Summa intäkter</i>	1 331	1 326	
Personalkostnader	-1 070	-1 068	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-260	-258	
<i>Summa kostnader</i>	-1 330	-1 326	
Resultat	1,1	0,0	0,0
Årsarbetare	2 316	2 350	

Avser hela TioHundra AB. Bolaget konsolideras med 50 % i SLL-koncernen enligt klyvningsmetoden.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB (S:t Erik)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2 009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	48	46	
SLL-interna intäkter	316	337	
<i>Summa intäkter</i>	363	383	
Personalkostnader	-200	-208	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-159	-174	
<i>Summa kostnader</i>	-359	-382	
Resultat	4,5	1,4	1,4
Årsarbetare	340	337	

Folk tandvården Stockholms län AB (FTV)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2 009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	751	767	
SLL-interna intäkter	538	553	
<i>Summa intäkter</i>	1 288	1 320	
Personalkostnader	-834	-868	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-427	-432	
<i>Summa kostnader</i>	-1 261	-1 300	
Resultat	27,4	20,0	18,0
Årsarbetare	1 819	1 850	

En ny bedömning av FTV: s resultatkrav bör göras med anledning av de verksamhetsförändringar som genomförs.

2009-04-03

MediCarrier AB

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Intäkter	439	454	
Kostnader	-434	-454	
Resultat	4,8	0,3	0,3
Årsarbetare	97	92	

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	0,9	0,3	
SLL-interna intäkter	127,2	130,7	
<i>Summa intäkter</i>	<i>128,1</i>	<i>131,0</i>	
Personalkostnader	-101,4	-100,1	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-26,7	-30,2	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-128,1</i>	<i>-130,3</i>	
Resultat	0,0	0,7	0,7
Årsarbetare	211	211	

Stockholm Care AB

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
<i>Summa intäkter</i>	<i>88</i>	<i>96</i>	
Personalkostnader	-12	-10	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-77	-82	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-89</i>	<i>-92</i>	
Resultat	-0,8	4,1	4,1
Årsarbetare	12	11	

5.4 Kollektivtrafiken

Det övergripande och långsiktiga målet för trafikverksamheten är att regionens transportsystem är effektivt och hållbart med en väl fungerande kollektivtrafik kännetecknad av god kvalitet och hög tillgänglighet samt ett väl fungerande samarbete mellan de olika trafikslagen.

Det övergripande målet 2010 för trafikverksamheten är att fortsätta förbättra tillförlitligheten och verka för fler och mer nöjda kunder.

Som ett led i arbetet för ett tillgängligt samhälle för alla år 2010 ska tillgängligheten till transportsystemet löpande förbättras och kollektivtrafiken vara fullt tillgänglig för funktionshindrade år 2010 enligt landstingets handikapprogram 2007-2010. Förbättrad

2009-04-03

tillgänglighet leder till integration, normalisering och större oberoende och valfrihet för den enskilde resenären i hela världen.

5.4.1 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Tillskott från SLL	5 685,0	5 892,5	6 071,9
Biljettintäkter	5 099	5 267	
Övriga intäkter	2 266	2 465	
<i>Summa intäkter</i>	<i>13 050</i>	<i>13 624</i>	
Kostnader köpt trafik	-8 050	-8 571	
Övriga kostnader	-2 692	-2 689	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-10 742</i>	<i>-11 260</i>	
<i>Summa kapitalkostnader</i>	<i>-2 026</i>	<i>-2 309</i>	
Resultat	282,5	54,6	54,9
Årsarbetare	851	906	

Tillskottet samt resultatkravet för år 2010 avser värden före justering avseende överföring från Färdtjänstnämnden samt Regionplane- och trafiknämnden.

Enligt fullmäktiges beslut i 2009 års budget ska all verksamhet inom Färdtjänsten som inte är myndighetsutövning samt den trafikplanerande verksamheten inom regionplane- och trafiknämnden överföras till SL under första halvåret 2009. Reglering av budgeten sker i samband med delårsbokslutet. Av SL:s budget ska framgå de ekonomiska och verksamhetsmässiga effekterna av detta beslut.

SL arbetar för att erbjuda alla i Stockholms län en väl utbyggd, attraktiv och lättillgänglig kollektivtrafik på spår och väg samt för att möta olika kunders behov av enkla, pålitliga och prisvärda resor. Alla resor ska vara säkra och trygga. Genom sin verksamhet bidrar SL till en långsiktigt hållbar utveckling av regionen.

Kvaliteten i SL-trafiken har förbättrats under de senaste åren och resandet har ökat. Nedan visas SL:s ambitioner vad gäller det övergripande målet om ”Fler och mer nöjda kunder” och vilka utvecklingsområden som ska prioriteras.

SL kommer att arbeta för att kollektivtrafiken skall vara att lita på, fokus i detta arbete kommer att ligga på:

- att genomföra åtgärder för att förbättra kvaliteten och punktligheten framförallt i pendeltågs- och busstrafiken
- att säkerställa att nuvarande kvalitetsnivå bibehålls.

Prioriterade områden inom kundperspektivet kommer att vara:

- Förbättrad information vid förseningar och andra trafikstörningar samt information vid planerad ersättningstrafik.
- Utveckling av kvalitetsarbetet baserat på inkomna kundsynpunkter.

2009-04-03

- Utveckling av den personliga servicen med fokus på resenärsbemötandet från trafikpersonalen.
- Fortsatt bekämpning av klotter, skadegörelse och fuskåkning.
- Minskat färdtjänstberoendet genom att utveckla tillgängligheten för resenärer med funktionsnedsättning i den allmänna trafiken samt en utbyggd närtrafik.

SL kommer att följa upp sin verksamhet i enlighet med nedanstående indikatorer:

- Antalet nöjda kunder ska vara 75 procent år 2010. (2008, 72 %) ³⁴
- Antalet resenärer per vardag (tusental) ska vara 731. (2008, 701) ³⁵
- Antalet kunder i tid ska vara 92 procent år 2010. (2008, 86 %) ³⁶

Ett prioriterat område är att fortsatt utveckla SL:s beställarroll gentemot leverantörer för att säkerställa rätt kvalitet till lägsta pris. En kvalitetssäkrad upphandling och avtalsuppföljning är helt avgörande för att säkra kvaliteten i utförda leveranser samt val av leverantörer.

Av SL:s budget ska framgå dimension/parameter för uppföljning av huvudmålet om ökad tillförlitlighet i kollektivtrafiken. Den i budgeten 2009 angivna dimensionen punktlighet inom samtliga trafikslag ska fortsatt gälla för 2010 och med ytterligare förbättrade målvärden. Vidare ska indikatorer för dimensionerna kundupplevd kvalitet och ekonomi i balans anges.

Avseende miljöarbete krävs en väsentlig förnyelse av SL:s busstrafik för att klara klimatmålet om 50 procent fossilfri trafik till utgången av 2011.

Avgörande för att målet om sammanlagt 50 procent förnybara transporter ska nås är att SL säkerställer att alla bussar som byts ut ersätts enbart med bussar som körs på förnybara bränslen under både 2010 och 2011.

SL ska upphandla så kallad ”grön” fjärrvärme det vill säga fjärrvärme baserad helt på förnyelsebar råvara.

³⁴ Källa: SL

³⁵ Källa: SL

³⁶ Källa: SL

2009-04-03

5.4.2 Waxholms Ångfartyg AB (WÅAB)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Tillskott från SLL	197,5	212,1	218,3
Övriga intäkter	111	112	
<i>Summa intäkter</i>	308	324	
<i>Summa kostnader</i>	-264	-282	
<i>Summa kapitalkostnader</i>	-37	-42	
Resultat	7,4	0,1	0,1
Årsarbetare	24	28	

Målsättningen för WÅAB är att året runt vara skärgårdens livsnerv, som genom pålitliga och effektiva transporter i ett i tiden anpassat linjenät, ska se till att passagerare och gods kommer fram som utlovat. Detta ska ske genom att WÅAB:s trafik fortsätter att utvecklas och att bastrafiken enligt RUFSS (Regionplan 2001) införs successivt. Planering, genomförande och insatser som berör skärgården ska ske utifrån det skärgårdspolitiska programmet.

I arbetet ska följande områden prioriteras.

- Arbetet med att förbättra trafiken och öka miljöanpassningen ska bedrivas kontinuerligt.
- Pålitliga transporter planeras utifrån realistiska tidtabeller, god teknisk utrustning i fartygen och hög teknisk tillgänglighet som gör att fartygen angör och avlöper som utlovat.
- Trafiken ska präglas av långsiktiga lösningar, anpassas och utökas i takt med att de bofasta blir fler, turismen ökar och nya verksamheter kommer till.
- Taxesystemet vidareutvecklas med incitament att öka det totala resandet med kollektivtrafik och som är kompatibelt med SL Access.
- Arbetet med att minska negativa miljöpåverkan och koldioxidutsläpp från fossila bränslen och utveckla försöken med förnybart bränsle ska fortsätta.
- Samarbetet om tillgänglighetsfrågor ska utvecklas med SL, Färdtjänsten och berörda kommuner.
- Arbetet med ständiga förbättringar i syfte att tydligt minska både administration och övriga omkostnader, dvs. ej kostnader som relateras till trafikverksamheten.

2009-04-03

WÅAB kommer att följa upp sin verksamhet i enlighet med nedanstående indikatorer:

- Antalet nöjda kunder ska vara 91 procent år 2010. (2008, 89 %) ³⁷
- Antalet kunder i tid ska vara 78 procent år 2010. (2008, 84 %) ³⁸

Under 2008 startade månatliga mätningar av tidspassningen med sex fartyg och fyra angringsplatser, Strömkajen, Vaxholm, Stavsås och Sandhamn. Mätningen avser såväl avgångar som ankomster i rätt tid i skärgårdstrafiken. En differens på +3 minuter accepteras vid avgångar och +/-5 minuter accepteras från angiven ankomsttid. Utfall 2008 på 84 procent avser mätetalet för december 2008. Inför 2009 planeras fördjupade mätningar som ska omfatta samtliga fartyg i skärgårdstrafiken på de fyra angringsplatserna Strömkajen, Vaxholm, Stavsås och Sandhamn. Mätetalen kommer att avse genomsnittligt utfall för året.

Av WÅAB: s budget ska framgå dimension/parameter för uppföljning av huvudmålet om ökad tillförlitlighet i kollektivtrafiken. Indikator för punktlighet inom olika trafikslag ska anges jämte indikatorer för dimensionerna kundupplevd kvalitet och ekonomi i balans.

5.4.3 Färdtjänstnämnden (FtjN)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	155	163	
SLL-interna intäkter	1 013	1037	
- varav landstingsbidrag	1 000,5	1 025,5	1 056,7
<i>Summa intäkter</i>	<i>1 168</i>	<i>1 200</i>	
Personalkostnader	-55	-61	
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-1 073	-1 139	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-1 128</i>	<i>-1 200</i>	
Resultat	40,4	0,4	0,4
Årsarbetare	121	118	

Landstingsbidraget samt resultatkravet för år 2010 avser värden före justering avseende överföring till SL.

Enligt fullmäktiges beslut i 2009 års budget ska all verksamhet inom Färdtjänsten som inte är myndighetsutövning överföras till SL under första halvåret 2009. Reglering av budgeten sker i samband med delårsbokslutet. Av Färdtjänstnämndens budget ska framgå de ekonomiska och verksamhetsmässiga effekterna av detta beslut.

Färdtjänstnämnden är en myndighetsutövande verksamhet som arbetar för att erbjuda ökad frihet för resenärer som har väsentliga svårigheter att resa med den allmänna kollektivtrafiken. Färdtjänstnämnden prövar om färdtjänstbehov föreligger och beslutar

37 Källa: WÅAB

38 Källa: WÅAB

2009-04-03

därutöver om tilldelning av resor utöver den mängd resor landstingsfullmäktige har fattat beslut om. Handläggning av ärenden sker med fokus på resenären.

I arbetet ska följande områden prioriteras:

- Färdtjänstnämnden och SL ska ha ett nära samarbete gällande verksamhetens innehåll och mål samt en gemensam strävan att fler resor ska göras i en tillgänglig allmän kollektivtrafik och i närtrafiken.
- Fortsatt effektiviserad tillståndsgivningsprocess.
- Det förenklade regelverket från 2009 kring resetilldelning ska tillämpas och ge en effektivare administration.
- Samarbetet med de kommunala färdtjänsthandläggarna ska fördjupas genom bland annat webbaserad utbildning och webbaserad tillståndsansökningsprocess.
- Samarbetet med kommunerna och brukarorganisationerna ska fortsatt utvecklas.

FtjN kommer att följa upp sin verksamhet i enlighet med nedanstående indikatorer:

- Färdtjänstansökningar ska till 80 procent vara handlagda inom 10 dagar. (2008, 55 %) ³⁹
- Reseansökningar ska till 80 procent vara handlagda inom en vecka. (2008, 96 %) ⁴⁰

Genomförda tillgänglighetsåtgärder inom den allmänna kollektivtrafiken ska fortsatt marknadsföras till såväl kommunerna som resenäerna och vägas in i prövningen av färdtjänstillstånd.

5.5 Kulturnämnden (KuN)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Intäkter	369,3	380,3	
- varav landstingsbidrag	355,0	367,5	378,6
Kostnader	-368,7	-380,1	
Resultat	0,6	0,2	0,2
Årsarbetare	48	45	

Kulturnämnden ska inte producera verksamhet i egen regi om det inte finns särskilda skäl till detta. Nämnden ska verka för att utveckla samarbetet mellan kultur och näringsliv. Genom att utveckla entreprenörskap inom kultursektorn kan nya verksamheter skapas och gamla verksamheter växa och utvecklas.

³⁹ Källa: FtjN

⁴⁰ Källa: FtjN

2009-04-03

Kultur i vården är en prioriterad verksamhet för Kulturnämnden. Kultur i vården är ett komplement till den medicinska vården och erbjuder patienter, personal och anhöriga möjlighet att kunna ta del av ett högklassigt och stimulerande kulturutbud.

Verksamheter som riktar sig till barn och ungdomar på barnsjukhusen eller till de äldre som vistas på landstingets institutioner prioriteras särskilt.

Kulturnämnden är huvudfinansiär av Stockholms konserthus och Kungliga Filharmonikerna. Nämnden ska för landstingets del följa utvecklingen av en utbyggnad av Stockholms konserthus.

Kulturnämnden ger årligt stöd till länets kultur- och föreningsliv genom ekonomiskt bidrag där barn och unga är en prioriterad målgrupp. Målet för 2010 är att minst 70 procent ska nå målgruppen barn- och unga.

5.6 Patientnämnden (PaN)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Intäkter	16,8	18,1	
- varav landstingsbidrag	15,1	16,8	17,3
Kostnader	-16,2	-18,0	
Resultat	0,6	0,1	0,1
Årsarbetare	18	17	

Patientnämnden fullgör landstingets lagstadgade skyldighet att bedriva patientnämndsverksamhet. Nämnden ska, enligt sitt uppdrag, utreda patientärenden samt återföra erfarenheter från dessa till vården. Därmed kan upptäckta brister utgöra underlag för kvalitetsförbättringar hos såväl berörda vårdgivare som vården i helhet.

Patientnämnden arbetar för att det ska vara lätt att nå nämnden. De som skriver ska få kontakt med en handläggare för information om vad nämnden kan hjälpa till med samt uppläggnings av strategi för hantering av ärendet inom sju arbetsdagar.

Vidare ska de som ringer få kontakt vid sitt första försök. Om nämndens personal inte kan ta emot samtal ska telefonväxel eller telefonsvarare informera om när personalen kan nås.

Vid sidan av arbetet med vårdrelaterade problem har patientnämnden en uppgift av myndighetskaraktär, att förordna stödpersoner till patienter som tvångsvårdas inom psykiatri. Stödpersonsverksamheten regleras i rättighetslagar, vilket innebär att det åligger Patientnämnden att rekrytera och förordna stödpersoner när patienter ansöker om sådana. Patientnämnden ska prioritera följande frågor:

- Kunskapen om patientnämnden bland befolkningen skall öka.
- Klagomålen skall analyseras och följas upp.
- Det förebyggande arbetet skall intensifieras.

2009-04-03

5.7 Locum AB

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Intäkter	207	226	
Kostnader	-243	-220	
Resultat	-35,5	5,2	5,0
Årsarbetare	204	208	

Locum AB ansvarar enligt avtal med landstinget för ekonomisk och teknisk förvaltning av landstingets fastigheter inklusive investeringar. Den övergripande målsättningen för Locum är att utveckla landstingets fastigheter och lokaler så att de motsvarar verksamheternas krav på funktionalitet samt på att behålla de strategiska fastigheternas värde och ändamålsenlighet genom väl avvägt underhåll och reinvesteringar. Målet ska nås genom långsiktigt arbete med fastighetsutvecklingsplaner. Utvecklingsarbetet är koncentrerat till fastigheter som disponeras av landstingets kärnverksamheter. Icke strategiska fastigheter avsätts på marknaden. Locum ska i sitt arbete med planer och budget för 2010 prioritera följande områden:

- Fortsatt arbete med fastighetsutvecklingsplaner (FUP).
- Inom ramen för sitt miljöarbete starta ett energieffektiviseringsprogram.
- Effektivisera och reducera kostnader för administration.

Inom miljöområdet ska Locum, Danderyds sjukhus AB, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB samt Södertälje sjukhus AB säkerställa att läckagen av lustgas är lägre än 4 procent av den totalt inköpta mängden.

5.8 Landstingsfastigheter Stockholm (LFS)

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
SLL-externa intäkter	517	456	
SLL-interna intäkter	2 257	2 053	
<i>Summa intäkter</i>	<i>2 773</i>	<i>2 509</i>	
<i>Summa kostnader</i>	<i>-1 444</i>	<i>-1 206</i>	
Avskrivningar	-593	-628	
Finansnetto	-276	-325	
<i>Summa kapitalkostnader</i>	<i>-869</i>	<i>-953</i>	
Resultat	460,9	350,8	285,0

Landstingsfastigheter Stockholm (LFS) är en enhet för redovisning av landstingsägda fastigheter. Fastigheterna förvaltas av Locum AB. Avkastningskravet för 2010 uppgår till 285 miljoner kronor inklusive realisationsvinster på 50 miljoner kronor. Denna nivå motsvarar en avkastning på genomsnittligt kapital på 8 procent. Exklusive realisationsvinster uppgår avkastning till 7 procent.

2009-04-03

5.9 Landstingsrevisorerna

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Budgetdir. 2010
Intäkter	34,6	35,8	
- varav landstingsbidrag	34,5	35,7	37,0
Kostnader	-33,6	-35,8	
Resultat	0,9	0,0	0,0
Årsarbetare	24	25	

Landstingsrevisorerna har fullmäktiges uppdrag att granska all verksamhet i Stockholms läns landsting. Revisionens mål är att verka för korrekt redovisning, god ordning och hög effektivitet. Uppdraget utgår från kommunallagen samt andra lagar och det av landstingsfullmäktige fastställda revisionsreglementet.

2009-04-03

6. Bilagor

6.1 Resultaträkning 2010 – 2012

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Direktiv 2010	Ändring 10/09	Plan 2011	Plan 2012
<i>S:a verksamhetsintäkter</i>	13 500	14 334	15 047	5,0%	15 731	16 047
Skatteintäkter	47 819	50 023	49 869	-0,3%	52 137	55 716
Generellt statsbidrag	4 575	4 595	4 884	6,3%	4 785	4 895
Utjämningsystemet	-1 186	-1 315	-1 192	-9,3%	-1 392	-1 742
Prognososäkerhet	0	0	0		0	0
<i>Summa skatteintäkter</i>	<i>51 209</i>	<i>53 303</i>	<i>53 560</i>	<i>0,5%</i>	<i>55 530</i>	<i>58 869</i>
Summa intäkter	64 708	67 637	68 607	1,4%	71 261	74 916
<i>S:a verksamhetens kostnader</i>	-60 242	-62 469	-64 466	3,2%	-67 240	-68 794
Resultat före avskrivningar	4 466	5 169	4 141	-19,9%	4 021	6 122
Avskrivningar	-2 662	-2 872	-3 103	8,1%	-3 238	-3 438
Rörelseresultat	1 804	2 297	1 038		783	2 685
Finansiella intäkter	99	100	90	-10,0%	100	110
Finansiella kostnader	-1 360	-1 576	-1 419	-10,0%	-1 565	-1 834
Finansnetto	-1 261	-1 476	-1 329	-10,0%	-1 465	-1 724
Resultat	543	820	-291		-682	960
Verksamhetens intäkter	13 500	14 334	15 047	5,0%	15 731	16 047
Verksamhetens kostnader	-60 242	-62 469	-64 466	3,2%	-67 240	-68 794
Avskrivningar	-2 662	-2 872	-3 103	8,1%	-3 238	-3 438
Verksamhetens nettokostnader	-49 404	-51 006	-52 522	3,0%	-54 747	-56 184

SKL har efter det att Stockholms läns landsting fastställt budget för 2009 kommit med en rekommendation om att den så kallade Kömiljarden ska redovisas som ett specialdestinerat statsbidrag. Kömiljarden, som tidigare redovisats som ett generellt statsbidrag (200 mkr), har därför flyttats. Flytten är en teknisk justering och påverkar inte koncernens resultat.

2009-04-03

6.2 Landstingsbidrag 2010 – 2012

Mkr	Utfall 2008	Budget 2009	Direktiv 2010	Ändring 10/09	Plan 2011	Plan 2012
Landstingsstyrelsen *	2 582,3	2 463,0	2 653,7	7,7%	2 779,9	2 847,3
Hälso- och sjukvårdsnämnden	39 383,5	41 306,9	42 034,2	1,8%	44 003,5	45 071,4
TioHundranämnden	959,3	981,0	1 010,5	3,0%	1 057,5	1 083,1
Kulturnämnden	355,0	367,5	378,6	3,0%	396,2	405,9
Färdtjänstnämnden	1 000,5	1 025,5	1 056,7	3,0%	1 106,3	1 133,2
Regionplane- och trafiknämnden	76,7	77,3	79,0	2,3%	82,7	84,7
Patientnämnden	15,1	16,8	17,3	3,0%	18,0	18,4
Landstingsrevisorerna	34,5	35,7	37,0	3,6%	38,0	38,9
Summa landstingsbidrag	44 406,9	46 273,6	47 266,9	2,1%	49 482,1	50 683,0
AB Storstockholms Lokaltrafik	5 685,0	5 892,5	6 071,9	3,0%	6 357,0	6 511,3
Waxholms Ångfartygs AB	197,5	212,1	218,3	2,9%	228,1	233,6
Summa tillskott	5 882,5	6 104,6	6 290,2	3,0%	6 585,1	6 744,9
Summa bidrag/tillskott	50 289,4	52 378,2	53 557,1	2,3%	56 067,2	57 427,9

* Landstingsstyrelsen - varav LSF

2 582,3	2 436,7	2 627,4	7,8%	2 753,6	2 821,0
---------	---------	---------	------	---------	---------

* Landstingsstyrelsen - varav NKS

0,0	26,3	26,3		26,3	26,3
-----	------	------	--	------	------

Under år 2009 tillskötts ytterligare medel till HSN motsvarande 175 mkr för att öka tillgängligheten och för TioHundranämnden tillsköt SLL i samband med årsbokslut 24,3 mkr. Dessa båda poster ingår i tabellen ovan, utfall 2008.

2009-04-03

6.3 Resultatkrav 2010 - 2012

Mkr

Vård

	Budget 2009	Direktiv 2010	Plan 2011	Plan 2012
Hälso- och sjukvårdsnämnden	14,4	30,4	30,4	30,4
Stockholms läns sjukvårdsområde	74,0	74,4	75,2	75,2
Karolinska Universitetssjukhuset	54,1	55,9	58,2	58,2
Sjukvården Salem Nykvarn Södertälje restförv.	4,9	0,0	0,0	0,0
Södertälje Sjukhus AB	0,0	5,0	5,2	5,2
TioHundra AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Södersjukhuset AB	14,2	14,7	15,3	15,3
Danderyds Sjukhus AB	11,3	11,6	12,0	12,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	1,4	1,4	1,4	1,4
Folk tandvården Stockholms Län AB	20,0	18,0	18,2	18,2
Ambulanssjukvården i Storsthlm AB	0,7	0,7	0,7	0,7
Stockholm Care AB	4,1	4,1	4,1	4,1
Vården totalt	199,1	216,3	220,6	220,6

Trafik

AB Storstockholms Lokaltrafik	54,6	54,9	55,0	55,0
Waxholms Ångfartygs AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Färdtjänstnämnden	0,4	0,4	0,4	0,4
Regionplane- och trafiknämnden	0,2	0,2	0,2	0,2
Trafiken totalt	55,3	55,7	55,8	55,8

Övriga

Locum AB	5,2	5,0	5,0	5,0
Landstingsfastigheter Stockholm	350,8	285,0	316,0	316,0
Kulturnämnden	0,2	0,2	0,2	0,2
Landstingsrevisorerna	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,1	0,1	0,1	0,1
Medicarrier AB	0,3	0,3	0,3	0,3
Landstingshuset Stockholm AB	-24,0	-24,0	-24,0	-24,0
Skadekontot	0,0	0,0	0,0	0,0
AB SLL Internfinans	3,0	3,0	3,0	3,0
Koncernfinansiering	230,1	-816,6	-1 243,0	399,0
Landstingsstyrelsen*	0,2	-16,0	-15,9	-15,9
Övriga totalt	565,9	-563,0	-958,2	683,8
Totalt	820,4	-291,0	-681,9	960,1

I samband med anmälan av slutlig budget 2009 (LS 0811-1073) genomfördes en teknisk justering till följd av bildandet av KFA. Förändringen medförde att landstingsbidragen justerades med 110 miljoner kronor samt resultatkravet med 16 mkr. Justeringen gjordes mellan HSN och LS. Detta har ej justerats för åren 2010-2012.

I LS resultatkrav ingår NKS:s resultatkrav, vilket motsvarar 0,9 mkr.

2009-04-03

6.4 Investeringsplan 2010 - 2014

mkr

Utfall 2008	Budget 2009	Direktiv 2010	Plan 2011	Plan 2012	Plan 2013	Plan 2014
----------------	----------------	------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Vård

Hälso- och sjukvårdsnämnden	13	0	0	0	0	0
Stockholms läns sjukvårdsområde	69	87	98	74	76	77
Karolinska Universitetssjukhuset	371	305	350	357	364	371
Sjukvården Salem Nykvarn Södert.	26	28	28	28	28	28
Södersjukhuset AB	94	166	241	251	251	251
Danderyds Sjukhus AB	80	87	68	70	71	71
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	11	9	9	9	9	9
<i>Akutsjukhusen totalt</i>	<i>582</i>	<i>595</i>	<i>696</i>	<i>715</i>	<i>723</i>	<i>730</i>
Folk tandvården Stockholms Län AB	76	68	63	63	67	63
Ambulanssjukvården i Storsthlm AB	7	7	7	7	7	7
Stockholm Care AB	0	0	0	0	0	0
Totalt vård	747	757	864	859	873	877

Trafik

AB Storstockholms lokaltrafik ¹⁾	3 534	4 258	4 186	4 530	4 257	3 631	6 000
AB Storstockholms lokaltrafik ²⁾			2 298	2 438	3 024	2 224	
Waxholmsångfartygs AB	30	116	67	26	30	21	30
Färdtjänstnämnden	0	1	2	1	2	2	2
Regionplane- och trafiknämnden	1	1	1	1	1	1	2
Trafiken totalt	3 565	4 376	6 554	6 996	7 314	5 879	6 034

Fastigheter

Locum AB	1	2	2	2	2	2	2
Landstingsfastigheter Stockholm	1 152	1 710	1 908	2 254	1 858	1 616	1 870
Totalt fastigheter	1 153	1 712	1 910	2 256	1 860	1 618	1 872

Övriga

Kulturnämnden	0	0	0	0	0	0	0
Landstingsrevisorerna	0	0	0	0	0	0	0
Patientnämnden	0	0	0	0	0	0	0
Medicari AB	2	3	3	3	3	3	3
AB SLL Internfinans	0	0	0	0	0	0	0
Landstingsstyrelsen	50	78	40	40	40	40	40
Totalt övriga	52	81	43	43	43	43	43

Nya Karolinska Solna (NKS)	74	1 053	1 000	400	400	400	400
Citybanan (koncernfinansiering)	397	240	247	254	262	630	278

Just beräknad investeringsvolym		-150	-2 000	-2 000			
---------------------------------	--	------	--------	--------	--	--	--

Totalt	5 988	8 069	8 618	8 808	10 752	9 447	9 504
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------

Beräkningen av ekonomiska ramar för 2010-2014 baseras på fullmäktiges beslut om 2009-2013 års investeringsplan. Effekterna av 2008 års bokslutsutfall, eventuella justeringar med anledning av uppdrag i fullmäktiges budget för 2009-2013 samt tidsförskjutningar i nu gällande investeringsplan får beaktas i investeringsplaner för 2010-2014 under det lokala arbetet.

Erfarenhetsmässigt tenderar alltid budgeterade investeringsvolymerna att överskrida den volym som i realiteten kan genomföras under budgetåret. Detta får effekter på såväl upplämningsbehov som finansiella kostnader. Hänsyn till denna effekt har tagits i beräkningarna ovan.

1) Investeringar enligt fullmäktiges beslut.

2) Investeringar för ytterligare beredning.

2009-04-03

6.5 Intäktsscenario

Ökningen av landstingsbidraget och fördelningen av den ökning som redovisas i tidigare tabeller, bygger på en sänkning av skatten med 12 öre och oförändrat pris för SL: s 30-dagarskort.

Nedan redovisas fem alternativ till denna kombination av skattesänkning och nivå av priset på SL: s 30-dagarskort samt vilken intäktsförstärkning/minskning alternativen skulle medföra för landstinget 2010. Intäktsförstärkningen i de tre övre alternativen kan användas för att öka landstingsbidragen till verksamheterna (viktigt dock att notera att en höjning av SL: s 30-dagarskort tillfaller SL och att bidraget till SL måste sänkas i motsvarande mån om avsikten är att öka landstingsbidragen till andra verksamheter).

Alternativen baserar sig på följande grundantaganden:

- Höjning/sänkning av skattesatsen med 12 öre: +/- 500 miljoner kronor
- Höjning av SL: s månadskort med 20/50 kronor: +150 / +300 miljoner kronor
- Sänkning av SL: s månadskort med 20/50 kronor: -150 / -300 miljoner kronor

